

پانچھری کوردرستان

بہندی دوہام لہدیوانی

« قانع »

لہ سر، گہرکی، « قانع » وچاویری شو کور مصطقی چاب، وہ بلاو کراپہ وہ
ہیج، گہر، پی ٹیجازہی، خوی ہافی، چاب کردنی، نیہ

۱۳۷۲ تا ۱۹۵۳ م

چانچانہی معارف — بہندا

براکهای کوردم کاکای خوینده وار
 وینهم پیشکش کرد به هوی یادگار
 به لام هم وینه که وا پهروشه سهرو گویلاکی نه نه خوفه
 گامه ژپر نه شوی دهردی گرانه سینه مای چرخ وزه دهی زه مانه
 هر شهوی خهی هر تاوی دهردی
 هر روز گیروده هی هه ناسهی سهردی
 سالی نه فندی مانگی مهلا بو روزی آهه وان روزی نه لا بو
 گا آهون سالی جی ماوی هوزی
 گا گا قورر پیوان بو نزی کوزی

گا زاپه‌له‌ی سهخت به‌شین وزاری

سه‌یدا به سه‌ریا بو کوورده واری

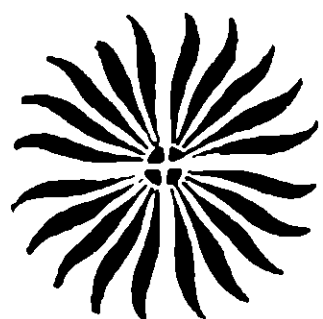
سه‌رم صورر ماره که چون ژباوه؟

سه‌رناپای مالای چون نه‌سووتاره؟

باوجود زه‌مان سه‌د هزار واپه

له روی گیق‌دا هینایه صکا به

کانه له یاران زیاتر نیه ایت‌رگله‌یی له زه‌مان چیه

بە کورنی تەرچەمەری ئەرھوالمی قانع

قانع ناوی محمدە کورری هېسخ عبدالقادری هېسخ سعیدی دولایە
لە ۱۳۱۸ دەی ە دا لە دایک بوە لە عالی لە دایک بو نیا باوی سەدوہ
وہ بە مەنبوی گوتوہ تە لای آفا سید حسینی چورری گە کورری
سەحوی سعیدی چورری مەشھورە . سعیدی ناوبراو قانعی ناوہ تە بەر
خویندن .

قانع لە زەمانی فەقیہ تیدا لە سولەمانی و کرکوک و کویە و بانە و سەفزو
سنەدا خویندوہ . پایەیی مەعلوماتی بە ئەندازە بەک لە علوی عەرەبیدا
سەرگوتوہ . شەعر ووتی قانع بە میرات دەستی گوتوہ ، چونکە
باپیرەشی و دایکیشی شاعر بوون . قانع لە مەندیک دائرەکانی
حوکومەتی عراق ئیشی کردوہ و ئیستایش ماوہ و مالی لە کرکوک

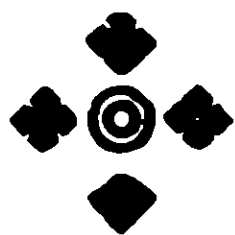

سررہنا

من کہ ناووم محمدہ و مہ شہورم بہ قانع بہ بیرونی گہ پیشتی ناتہ واوی
خوم لہ تہ مہنی پانزدہ سالیمہ وہ ہر وا کم کم دہ سم کرد بہ ہونینہ وہی
تہم ہونراوانہ .

ہہ ندیکی لہ لای خوم نیہ وہ ہہ ندیکیشی کہ لہ لای خوم بوہ یاد درراوہ
یا ہہر تلاوتلی روزگار فہ و تاوہ تہ وہی کہ ما بیتہ وہ کردم بہ
بینج بہ شہوہ بہ ندی بہ کم کہ ناوی گولالہی مہ ربوان بو لہ سر
تہرکی معارف پہرور (ماموستا علاہ الدین سجادی) چاپ وہ بلاو
کرایہ وہ . بہ ندی دوہم کہ ناومان ناوہ باخچہی کوردسان لہ سر
تہرکی خوم و چاویزی شو کور مصطفی چاپ وہ بلاو کرایہ وہ . ایتربلاو
کردنہ وہی ووتاری کووردی بہ ہمتی برادرہ خویندوارہ کاغانہ .

قانع

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

باخچدی گوردستان

سبب نوسینم وههابه
هیج کس نازانی چونه
ته گهر بنومم ووتار
هینده ته ایم کائنات
هه رکس بلی بی وهستا
بیر چون ته لی وههابه ؟
بلین هه بوان و گیا
خاکیش له روز جیا بو
ته ی روز ده سکاری کی به ؟
به خوا به خوا موحتاجین
له فلسفه وهه له حکمت
علمی منقولو معقول
گشتی بنین به و لاره
بامی خوا گم و زور
خوت مه خهره وه لوله

به ناوی ناقه خوابه
نه تا زه وو نه کونه ا.
نوسراوه هه زار هه زار
به بی وهستا وا نه هات
ته م کائنات وهستا
چون کوه موحتاجی خوابه !
هه خاک کردی به ته نیا
به ملیون سال وهه ها بو
تیش کی به وا به جی به ؟
بو وهستا ناعلاج هه
له شانارو شریعت
نوسراوه زورو به نول
هیشتا کشف نه کراوه
رروشن نای به هیج جور
له م به حره نه ی گی مه

به حره که زور بی پایان
 خواجه نه سیرو خیم
 ابوالعلاو که فضائی
 همانه هیچیان نه کرد
 که شعری و معتزله
 گیمه بی علم و مایه
 چاک وایه که بی دهنگه بن

هر وهك نقشى روى سزنگه بن

(بازمانه بی خوا)

که بسم الله طلب که عزی عقبی
 که بسم الله طلب که میشی دونیا

که ناوی وه حدهت و یونس که زک حوت

به آسانی نه جاتی بر که دریا

به ناوی حق به گول بو ناری (نه سرود)

که ناوی خالق و بوده سنی به یزا

که گهر ناوی خوداوه ندی نه کا میشی

چلون حوشر که به ردی سخت به بیدا

به نه بریکی زه هیف و بی په ررو بال

هزار که سعابی فیلی خسته که فنا

که فویننی هزاران چه شی قرون

به نه سکه ندر که به خشی نه ختی دارا

نه خوانی ره جهانی حلق جیره خوردن

هزاران وه حشی و نادان و دانا

به ناوی زانی پاسکی خوی مو حه فلهقی

همو سار سورهتی قرآنی دانا

نه لای زانی خوا هیچ نانوینی

چه شیخ قانع چه که بخوسره و چه کیسرا

﴿ درودی پی غه مبهرا ﴾

پاش به جی هانینی سو پاسی خوا

ناوی یاسین و نه حمد و محمود

وه تهنی مه که بو له چل ساله

له چل و پینجه داچوله بو معراج

پاشی جهن وه خق هجره تی فارمو

جوار خلیفه ی بوه له پاشی حوی

ابوبکر و عمر علی و عثمان

خانم الانبیاء محمد بو

﴿ چونیه تی زه مانه ﴾

بی حبابی باوه نه مرو قورر به مهر دا کا حیا

کهنده لان سهر به رزو شاده خوی بهار پتو جیا

کول نه گهر عه قلی بی قهت سهر له خاک نا کانه دهر

چونکه روزی در رک و داله و گهری بزارری گیا

با نهه ورا سهرنگون بن مانگک یاروژی جوان

شهمشه مه کویره نهلی : من نامه وی شوعله ی زیبا

نه ی فهلهک راست و نه بی بوریک و پیکي دهوره گت

گورگک نه بیته شوانی ررازو دز نه بیته نه ولیبا

نیره گاجوتی نه بیته ریزی لوقانی حکیم

فایله سوفیکیش نه خه بیته ژیر چه پوی نه شقیبا

تو به میروله ی زه عیف میشی سوله پانی نه گهی

خانمی موری نگینت کرده دست دیوی هیا

﴿ قانع و کیوی نه لوه اند ﴾

برسیم له نه لوه ند نه ی به رزه ده ماخ

سهر گهره ی کیوان خاوه ن شاخ و داخ

جی گهیاتی بهم پایه جوانه ناوت مه شهوری هه مو کیوانه

جوابی دامه وه کیوی بالا بهرز

کیوی ره نه نگار ره نه گک گول به هزار تهرز

قانع نه رچی زور بلند بالام ته ماشام نه گهی به ئالو والام

قه لبزه ی ئاوم سپی وه ک کافور

باخچه ی لاجه بکم سه وزه وزه رده وسور

به رگه مه رانم له ژیر یامسی زهره

به رره زام په خعه له روی ناشی بهرد

قه تاره ی شهین ریزی بلاو ک

جورده ی دارسانم گه وره تا بجوک

بم شهوگتهوه گهوا ديارم
 نهزانم بويه بهرزو ديارم
 دهوروپشتهگم زور نرم و چالن
 نرمي نهوانه مني بهرزو ~~كردوه~~
 من كه به بونهي نهوان و ديارم
 من هيچ فيزناگم كه بليم : خوا
 نهو لاتولونه گهي هاوماك مني
 له كزي نهوان من زور كزترم
 پايچيكيان لي دهن له جهرگي منه
 گاني پيم نهان سهرگهوره ي كيوان

بيانپاريزم له دهستي ديوان
 كه نهوان نه مان منيش نامينم هيچم بو تا كزي خويشم بختكينم
 (وماك بهش كردن له گهل براگم)

برا وا باهكان رروي به رهجهت

چاك نهجاني بوله دهردو رهجهت

ماوك بو هيچ كس ناميني تا سهر

كورر نهو كورره به له كل بيته دهر

مهسه له مهشهور برامان برايي بهلام بهوشهرته كيسه مان جيايي

ماله كه بهش كين بي مهلاو كزي بهك له بهك تری چاك بين ررازي

نهو هيسره شينهي جوته وهشينه

دابني بومن هيچ دامه مينه

مهو پهبه جوانه‌ی پررخنتو خاه

چس با بر تو بی رمونه‌تی ماه

مهو جوته مانگای زلو زور خوره

که به‌کی شینهو به‌کیکبان بوره

بومن دوسریفک لاری هیلکه هر

داینی بوخوت به بی دهردی مهر

مهوماینه پیره‌ی زین هل پچرداوه

مه‌رحومی باوکم بومنی داناوه

به‌شی تو له‌سهر هم ماینه نیه باوکم فهرمو به خه‌تای من چیه ا

مسو مه‌سینه‌ی له‌زه‌نگا پواو دای‌نی بو من له شاغ و شکاو

کیتله‌و گوزه دیزه و دهرخونه هم‌موی بو تو بی له تازه و کونه

فقت پاره فاده‌ی بو سپی کردن مس‌گر نانا‌سیت تاروژی مردن

زره‌نگه‌ی مه‌نجه‌لو زه‌جه‌نی سینی

له‌خوام ته‌له‌به توقه‌ت نه‌بینی

مهو لاره‌سارده له مهو جه‌وه‌نه دای‌نی بوخوت هر پی پی بکه‌نه

مهو هیزه دونه‌ی گولک و موداره دای‌نی بو من چارم ناچاره

له دهرگای حه‌وشه تاوه کو سهربان

دای‌نی بو من سهرباک هوده‌کات

مه‌ما له‌سهربان هه‌تا ناسمان

هم‌موی بو تو بی ، بی‌گسری و تقصان

مهر دوکیان بو من گاسور و زکار ره من

دوسا گمان هه ه بونو لهجی بهش
 نه کای بو پینه نه جی بی ماهه هیچ نه رکیان نه نه دو گمانه
 مهو تا بهیانی به جوت نه وهررن حه له یان لی گهی مک پیانو مه دررن
 برا وا مالکات ته وای بهش کرد

هموی به زیاد و بهشی خونت برد
 الحمد لله به بی دل میثبات
 جیا بوینو له به کک به سه هلو لاسان
 هار چند مه غلور بوم بهشی توزوره

مه ر تعنه ی عام رازیم بهم جورده
 با خه لقی نه لین روانه حالی ته مایه سکرده برای منالی

(سو پامی خورا)

(ب)

لهی خالقی مه ملوات سلطانی ره بی ارباب
 بی احتیاجی وه سنی تو موستغنی له القاب
 گهر مه یلت بی به عاسی فرده و سی بی نه بهش
 باخوا اراده فرموی دوزه خ نه دهی به نه حباب
 بی قیمت و بهایه الطاف و نعمتات
 له نه بزه ی ده سنی تو به نه رواهی جه می نه حزلب

حاطانی بهر روز به حری بی گشتی و تیلره

دینیته دهر له بهردی خراوه ناوی میزاب

تاقی هه گه یته وه دل نه بو بی بورده بارت

دو خست هه دهی گه شه یتان بوی چیته کونجی محراب

بو کیمیای وه صلت له کونجی محضف آباد

سه د وهك نه سیرو لوقان بی نه شته بون له حباب

« قانع » بهزوانی کوردی مه دهی خوای نه نومی

ناکس نه لی به کوردی نه کراوه وه سنی وهاب

﴿ هه ناوی زیر هه ور ﴾

هه مه لی میله نهی کوردانه هه ناوی به نقاب

دورری نه سراره هه زیزم له مقاماته خطاب

وه کو روز رونه برا تازه چه لازم به خه فا ؟

کچ که خوی نه رم و له طیف بو چه توقع به حجاب

ئیس که گه وته دلی عام و به ته واری چوه مه غز

تازه نه و ئیشه چه لازم به بیانات و صکتاب

تاره زو وه ختی که هات کونجی دلی کرد به سنور

خو به خو نه شته هه دا بی سه مه ره شربی شه راب

خه شی نیکل نیسه هه رگیز به سه داقیت وه نه نی

کی له بو فهوتی کوردی بابی نه بو دل به که باب ؟ ۱

موشتی مه رگه که سی دوزمنی خاکی وه نه نه

که ربلین : بوچی نه بوی کا که له لی : چی به جهواب ؟

« قانما » شعرت همو نوخته به نوخته گوهرن
مه گهر بهك بهك به نه زانین بلی بهم به زمه خراب

﴿ شانازی به صلاح الدینه وه ﴾

نو نه سردوی نهی صلاح الدینی نه یوبی له قه ب
هر بزی نهی نه خری کوردو حا کی مولکی عه ره ب
تا کو تو بوی لاهه کانی کوردسانم دهر نه چون
بوزه کانی ملکی شام و خه رچی بازازی حه له ب

زیندو بو بوینو به جاری شارسانبو دی نشین
ره عیبت و شوان و سه پانم که وتبونه سهر تهره ب

نیسته بی توین بویه و ابی ره ونه ق و جلوه و جه لاین
بوین به گالته جاری خه لق و که وتوینه بهر عه نه ب

وه رنه وه نهی نیشتمانی باهه مو عه هدی بکهین
بو فه نای دوزمن به جاری بی پنه مه پدانی غه زه ب

من نه زانم هر سه طانی دهس بده پنه موده هی

نیسه هر وهك نا گرین و نه وه کو کو گای حه نه ب

« قانما » بو کوشتنی نیشتمان فروش ناماده به

خواه شیخی بایزیدو خواه نه فسی بوله هه ب

﴿ نی هه لکیش ﴾

وا نه زانم دولبه رم نه مرو به نازو دیته لام

« من نیانم فرصت بهتر بده جام شراب »

من له مودهى هومرى خو ما تاقه هه موهه و تارهم

« موسم عيش است و دورى ساغرو عهد شباب »

خو هه راهه تا مه موهه هه ماشنى لاهفته حال

« غزده حاقى ز چشم مى پرستان برد خواب »

تالعم هم شهو به کامه و يار له لاما حمازده

« اينكه من بيدارم به بيدارى است يارب يا بخواب ۱۲ »

دل به اوميدى و سالى عطرى ليوى وهك گولت

« درخيز برگه گل خوش ميكنم پنهان گلاب »

ليوى نالى چه شنى له عل و داني هه وهك گه وهه ده

« خوش بود تركيب زرین جام بالعل شراب »

تاله نالى حافظو « قائم » له گه له بهك نيكه لن

« ميرسد مردم بگوشتى زهره گلبانك و رباب »

﴿ كهرى بانگ كراو بوسه ر شاپى وزه ماوهن ﴾

جارى كهرى بانگ كراو بوشادى

قافا پي كهنى كهر به لازادى

كلكى بهرز و كرد لوتى هه ل بررى

به دليكى خوش جار جار له زهرى

وتيان تو بو جى وا پي له كهنى ؟

خو بانگ كراوى سه ر زه ماوهنى

ونى من بويه وا پي له كهنى نه ده هول كوتم نه شمعال زه من

نه سهر چوپي کيښ نه دواږي گيرم له بهر بار کيښان زهرو زوږوم
نه هل په ررکي گم وهك هل په ورينه

نه لوازده گم جوان و شيريه

به وا مه نوارره كزوكه سامم

من وهك خه لقي نيم خوم چاك نه نامم

نه زانم بويه من بانگك كراوم - مالي دارو به رمله نامم

چهن خوشه گشت گس جوي خوي بزاني

به قهد ج- و هري شاني خوي داني

نهك چوله گڼي و وهك باز بيته راو

به سهره خهري خوي خانه ناو داو

سهلام له كوردسان

(ت)

كوردسان سهد سلام له كويستان

مهرحه با مهرحه با له گه رميانت

سهر و مالم فدای له يوبت گياني من بي به قوجي بابانت

گواني جه مشيدو روسته مي زالت ؟

کوا گريم خان ؛ خان خانانت ؟

کواني شيخ قادرو شريف چه له بي ؟

کواني چه چه مي سهد شکيني مه پدانت ؟

کوردسان توبه هه شق عه دنانی

سهد وه کو «فاني» ثنا خوانت

﴿ ته پلي شادمانی ﴾

با بنوسم شعری کوردی تا کو خه لقی نی بگات
شعری کورد شیرین تره تا شه کرو هه نگوین ونه بات

من به هیوا بوم که ته پلي شادمانیم لی بدهن

چه نده ما یوسم له حالی خوم که بو چ ده نگی نه هات ۱۷

ئاورری ده ورم نه دهم هه ر کهس به دهردی مبهتلاس

یه که له برسا هارو هاجو به که له ترسا زیزو مات

چونکه وا نارریکه کومه له تائه بهد سه ر ناگون

دهوله مه ند گوی شل نه کا بو ناله وو نه ریادی لات

توله دونیادا نه جاتی چوار کهسی وه که من نه دهی

پیم بلی روزی قه یامهت چیته نه سبابی نه جات ۱۸

تو یزیشکی حال زان و من نه خوش و دهرده دار

چا که انصافت بی کاتی که خوم خصته په نات

« قانما » گهر نو به راستی خزمه تی هوزت نه کهی

چاوه رروانی قهت نه کهی بو به خشش و موچه و به رات

﴿ هاورپی خراب ﴾

قه له باچکه به که له گهل بولبولی بون به دراوسی له باخچه ی گولی

که وهختی به یان تلوع دهر نه کهوت

بولبولی هه-هزار مینتر نه نه مرهوت

به ئاولزی خوش به نه غمه ی حه زبن

دارو دیواری نه هینا گرین

وهك ٿاڙير مردو له هه رپه رري گول
 هه داي چه هجه هه ٿه ٿيدا له ناو دل

هه راوي دهنگي هه رشات مه قامي
 هه ر کاتي شعري ، هه ردهم سه لامي
 مختصر بولبول به گريه و زاري
 پياوي سه وق ٿه کرد بو بي قهراري

ٿه له باچکه زور پي ناخوش بو
 له داخي بولبول دايم بي هوش بو
 ٿه بوت ٿه ٿي خوا به ختم بو وايه ؟
 بو بوم به هاوري ٿه ٿم بي حيايه ؟

ٿه گهر بهد به ختي و بي شانسي نه بي
 ٿاخو من له کوي و سازنه له کوي ؟

خوا نامه وي هيلانه ٿي ناو گول
 بهر شهرته نه يم به هاوده م بولبول
 لايه ق شاني من گهر خوا بي دا
 له به بن سه گهل دا کوتي بر رفينم
 بولبول اي ٿه بوت خواي باني سر
 مردن خوشتره له ره نيتي گهر
 خوز گهم به و که سه ٿي بو خوي مردوه

له هاوري ٿي گهر نه جاني بوه
 چه ن خوشه که من نه غمه بخوينم
 ده ماري خه فته له دل ده رينم
 ره نيتي که ٿشم يا خوينده وار بي
 ياخو عه وامي ژپرر هوشيار بي ا

ئىستنه ئەم كەرم چون بوتى بىگات جون نى گە بەنم لە ئەدەبىيات ؟
 چون نى گە بەنم كە ئەدىب چا كە ؟

كە پياوى ئەدىب خادىم بە خاكە
 ھەر بە ئەدىبە لاچونى مەنەت ھەر بە ئەدىبە ھوشيارى مېللەت
 ھەر قەومى قەدرى ئەدىبى زانى ئەگاتە مەقسەد زور بە ئاھانى
 كەر ئەدىب نەبى مېللەت مردوھ ھەر رۆى ئەدىب، ئەدىب زىندوھ.

﴿ دلى نە پشكوتو ﴾

برروانە چە بى رەحمە لە گەل عاشقى مەبھوت
 تىنومە بە يەك قەترە لە لىوى وە كو ھاروت
 سروھى سەھەرى ھات و ھەمو خو نچە بە گول بون
 خو نچەى دلى من يادەمى تو بو چى نە پشكوت ؟
 ئىبەجازى مەسەبەھايە لەبى لەعلى دەر خشان
 سحر و ھونەرى بابە لە دوچاوى بە جادوت
 چونى منى بى چارە لە بو مەعبەدو مزكوت
 بو دىدەنى مەرابە كە تەشەببەھ بە ئەبروت
 بو قىمەتى تو تا جى كەى و تەخىق سولەيمان
 كىشانە بىگات سو كە لە ناو تاپى ترازوت
 « قانع » كە وەھا قائمە بەم بەختە رەشەى خوى
 چون نەسبەتى ھەس بەختى رەش و نوختە بى ھىندوت.

﴿ کروزانهوه بو هزار ﴾

هزار ره بی نهجات بی له هم حالی بهریشانت
غنی توش بیره سهر باری سه خا ده ستم به دامانت

خوا نه و چاوه هر روز کا تماشای حالی بی دهس کا

ره زیل ره بی به تیری چاوی خوت بی نوی موز گانت

براکم باوو باپیرت همو مردن له توش نه مریت

که توش مردی به توجی زیررو دررو مهرجات

تماشای حالتهی خوت که نه بی حالت چه ناخوش بی؟!

له کانی فخر غره سینت که روح دیته لیوانت

ده سا یادی له حاتم که چه ناویکی له شوین جی ما ?

که تو دنیا وه ها بگری مه گهر مه زگت بیده میوانت!

مه نازه قهت به فرعهونی نه مه مسریکی زور کونه

که نه مرو هاته زیر حوکت نه بینی دادو دیوانت

که تو « قانع » به دهم هیچت نه هیشتو خوت به چاک دانا

نه گهر نه ربابی دنیا بی جلونی توو ایمانت ?

﴿ دلی دایک ﴾

جاریکیان لاوبک سهر گهرمو مه غرور

له ناو یارانا به نه زان مشهور

مه بیدا له دایکی هرتا نه بتوانی ووتاری باوکی به هیج نه زانی

دلی چووه سهر دراوسی مالی ژنیکی زور زان خوش خهت و خالی

میشاره به چاو پی که نین به دم به به دنیا نا چو له زور و له کم
گا شهره چه بوك گا پال پیوه نان

هـ نا کو پیشیان له پیش تر ازان

دایکی لاوه که بهم شیه زانی
وونی خوشکه کم مه به بومالم
هم کورری منه سه سه ری مه که
ژنی دراوسی گزانی وایه
له باش بهک دو روز کورره هیلاک بو

بونه هاتی یار ته و او خـم ناک بو

شهوبک له شهوان زور به په نهانی

چو بولای دوسه هیچ کس نهی زانی

وئی گیانه کم بو تهرکت کردم
وهرای داوه مه عشوقه ی عیار
دایکت زانیویه نابرویی بر دم
تازه من و تو بو به کتر نابین
کورر هاته ووتار نامان سه د نامان
تو چی نه فرمویت سه رم له رریته

په ردهی دله کم خاکی ژهر پی ته ا

وئی نه تهوی بم به میوانت ؟
دایکت زک بدرره و دلی ده رینه
منیعی نه وها که وه کو جارام
دهس که مه ملت بیمه سه رر رانت ؟
مه بنجه به یانی هم شه و بوم بینه
هه رچی بلی بیم به نده فرمانم

کورر به نهزانی درایکرد و بومال

زك دایکی درری سابه هر نهحوال

دلی دهر هیناو خستییه سهر دستی

پردی بو باری دو دیده مهستی !

هینده پهلهی کرد کورری ملقهوی

بی ههخلیسکار کوته سهر زهوی

به زوانی حال دل هاته زمان وتی نهی روله تامان سهده تامان !

هوشت بی دهخیل بریندار نهبی له نهخوشخانه زارو خوار نهبی!

قهزات له گیانم له سهر خو بررو

ایشت پی نه گاجم گی رره نجه ررو

هر کس بزانی که دایک کامه ؟ هه تا که مردن چه شنی خولامه

چاو بقونجینه له ناب و تاوت

به ررو گوو شورین بینه پیش چاوت

هم جار نهزانی که دایک جیه ؟ ؟

بو توژی بیشت تارامی نیسه

﴿ گفت و گوی گاو کور ﴾

گا وتی به کور مهرحه با کاکه چای چلونی نهحوالت چاکه ؟ !

بیسته یس وهك جاراز بارکیتی باری

یا له بارکیشان نهواو رزگاری ؟

خو شوکور ماغاو حاجی دهوله مهند

بو بارهینانیاں وا لوررییان مهند

گوشت ناخوری بلیم گه‌ابی زور ناشرینی بو سواربون نابی
 به‌رلات مه‌گن سهر به‌ستو نازاد

بسورربره‌وه زور به‌ خاترشاد

بارت لی ناین هر بنرکینی له به‌ره‌و ژوره ناره‌ق بررژینی
 نه‌قزهی بزمار دروست ناکن بوت

به‌ هیواش هیواش به‌ ناره‌زوی خوت

بگهرری له ناو ده‌شت و چیادا خوت بگه‌وزینه له میرگی گیادا
 به‌لام من جوت گهر هر به‌رده بارم

ته‌لپت موسته‌حق یا گوناح کارم ؟

هه‌تا پیر ته‌بیم ته‌مه‌حاله به‌ شه‌وو به‌ روز ره‌نجی سالمه
 کانی که پیر بوم ته‌م دهن به‌قه‌ساب

قه‌سایدیش ته‌م کات به‌ لوله‌ی که‌باب

ته‌م دیوو ته‌ودیو چاک ته‌م بررژینی

یا له ناو ررونا هه‌لم ؟- قهرچینی

به‌ هه‌رزان ته‌م دات به‌ هه‌زاره کان

ته‌مه‌حاله له ده‌وره‌ی ده‌وران

وهرای گهر

گهر وئی ته‌ی گما به‌خوا هیلام له ژیر بار کیشان ته‌واو خهم نا کم

چونکه‌ ئوتومبیل بو پاره‌داره بو فهرده توتن بو شاره‌و شاره

جاران من ته‌نبا ته‌م سال بوته‌وسال

کا کیشانم بو له گهل داری مال

جهلام لیسته که نه بی باریدیم

خیزان به خبوکم خویشم بختکیم

کراس که بیانو لاستیکی منال بوم تهواو نابی به ده بار روخال

نه بی بیست بار بی به ناعلاجی نهوسا تهواو بی قهرزی مام حاجی

خاوه نم سه ام نه کا به توتن توتنی نابی دیته نهستوی من

کا که گیان بویه تهواو دل دریشم

به شهرو به روز نه بی بار کیشم

من بهوا به کجار مالم ویرانه تا خخرج گران بی بارم گرانه

بهلام نهی گاجوت ا مورژده بی بوتو

که وا تراکتور هانوه نه سرد

نه جوت هه به نه بار نه گیره

بو خوت نازاد به لهم گهرمه سیره

✽ وهرای گاجوت ✽

گاوتی به گهر برای هاودهردم له من خرابتر نه نامه سهردم

ناوی تراکتور لای نیمه نیه بهخوا نازانین تراکتور چیه ؟ !

نه گهر تراکتور مالی پاره به خاوه نه گی من هر ناواره به

نه مه ده ساله جوتی بو نه کم پارم لی نه دی نه زورو نه کم

خهی خوم ناخوم هر خهی تومه

له لای خوی نه لین چهرخی نه تومه

بو چهرخی نه نوم نه بی هر وابی ؟ !

کومه لی جی ماو هر له دوابی ؟ !

سه هزار خوزگه‌ی هزاران به‌زو

به دورانی به‌رد که زانست نه‌بو !

﴿ ده‌سکه گولیک له باخی گه‌لباخی ﴾

است :

نه‌ی میله‌نی گه‌لباخی زه‌ده‌ی ده‌ستی نه‌دامت

نه‌ی مه‌نشاهی احسان و گهرم به‌حری سه‌خاروت

کوا ره‌ونه‌فی دیرینه‌له سهر به‌زمی عه‌باست ؟

کوا شورشی مه‌بدانی عه‌لی شیری شه‌جاعت ؟

کوانی قولی و کوا نه‌سه‌د و کوانی موحه‌مه‌د

هه‌ر سه‌خه‌له‌فی یاری خوای کانی گهرامت

تا دوی بو به‌تین مه‌سکه‌نی تو خانی زه‌ه‌نار بو

بو نه‌سته وه‌ها مانی له‌زیر باری میاسه‌ت ؟ !

کوا کشته‌گشی ده‌شتی کرن خه‌تته‌بی شیخان

نه‌فسوسه‌له بو نه‌یوه‌هه‌تا روزی قیامت

نه‌و وه‌خته‌نه‌بو توخمی نفاق و شه‌ررو شورشی

بویه که هه‌مو دوزمنی خوت هاته اطاعت

بو سهرکزی هم هوزه‌دایره‌وه‌کو « قانع »

روزه‌ردو سهر نه‌فگه‌نده‌له‌زیر باری قه‌باحه‌ت

﴿ من و نان ﴾

نه‌ی نان ا بوتویه شه‌رری برایی

نه‌ی نان ا بوتویه نازاوله‌ی جیایی

بو تویه برا به برا نه کوزی له روی مهیدانه میشکی نه پزی
بو تویه دنیا کهوته گیرو داد بو تویه تورا دایک نه نه ولاد
بو تویه باوک فرزند دهر نه کا

کورری خوی دوچار سهه خه تهر نه کا

بو تویه جهرده ریگه فتنع نه کا

ریگهی هاتو جو نه عام مه ذمع نه کا

بو تویه تاومی له تاومی زبیره ماشه لالا شکات چنده نه ویزد
تو ههر نه و نانی چهن هزاره فولا

بو تو داماره و کهوتنه خه تهر نه کا

کوردهی زگری شیخ بو تویه نهی نان :

زای دل بو تو به سو به نهی نان :

هولر تعلقای پاشا بو تویه تاوردو جوبی گه دا بو تویه
تسنگه بو تو بیک نه وه شینی زارح بو تویه ناروق تهر رزنی
دهر کهس نانی بو نمانی ههیه رو سوری مجلس دیوانی ههیه
ربهی نانی بی شیری تهراوه شیر نانی نه بی پشنی شکاود

﴿ هیچ و پوج ﴾

(ج)

مهجلس که نه بی به زمی له من هیچ و نه نو پوج
دابهر که نه بی شه رمی له من هیچ و نه نو پوج

با چا له ده ما مهی له خه ما نه شنه بیخشی
 ساقی که نه بو عهزی له من هیچو له تو پوچ
 دل خوش مه به به و وعده که دوی و وعدهی نه دا بیت
 و وعده که نه بی جهزی له من هیچو له تو پوچ
 برریاره له ربی جاوی نه تو سه د سه ری عاشق
 سه ری که نه بی تهری له من هیچو له تو پوچ
 نه و دینه نه نه روانی به سه سه وحشی نومیدا
 زور چوله نه بی بهزی له من هیچو له تو پوچ
 دل وهك سه ده ف و محنتی نه م خاک دورری نه و
 دل زوره نه بی گهرمی له من هیچو له تو پوچ
 نه و پاره به رسته که سه ری قانعی نه برری
 پی بیژه نه بی شهرمی له من هیچو له تو پوچ
 ❀ گهری دو ته نه که بای ❀

ماموستای دلسوز مه لای شان هور سه لام علیک یاری پرر هون هور (۱)

(۱) قانع مالی له که ولوس بوه .

روزیک نه چیت بو دبی « شان هوری » بو گوی دریز کررین
 نه چیته مال مه لا صالح ناوی ، له مه لای دی ناوبراو پرسیار نه کات
 ماموستا ! نه م دی نیوه گوی دریز تی دانیه بی فروشن ؟ مه لا صالح
 وهرامی نه دانه وه من خوم که رریکم نه به کرریومه به دو ته نه که گهنم
 بیت نه فروشم هور به دو ته نه که که . قانع دیت هور بو مال هور نه م کاغزه ی
 خواره وه نه نویست له مه لای ناوبراو نه و بو پی که نین نویسان .

دو ته نه گه بای می به یا نیره جلیکی لی گهو زو بوم بنیره
 هر فیره بلی با نه سه ررینی گهری دراوسی دهر نه پهر ررینی
 چوار ناله نه کا له ناو ده غلو دان

خوی پیاریزی له ایس و لیدان

نه سور رریته وه هم بان بو نه و مال

کولانه و کولان بو ماگر به فال

گوریس نه بیجری و بدا به ههردا

گورگی زو بیخواو بوی بهم به سهردا

ته مایه ر نه بی ککا بنیته دهم جو به خه و بینی له زور تا به کم

خه بال نال نه کا به روی دنیاوه نال به ند نابینی هه تا کو ماوه

گله بی کویان نه کا له لای من

نهم خاته گهر ران لای دوس و دوژمن

بو ناو خوار دنه وه نه میه بو دانی کس مه نعی ناکات هه تا نه توانی

چون چه می « چه فان » له دهر گای ماله

ناویکی زورو رون و زه لاله

چونکه نه و گوره گهری مه لایه

مه علوم که مه لای، گهری دنیا به

به لام ماموسا ا تامان سه د تامان

بو روزو نه لی نه نها « ره مه زان »

له بی دوا زده مانگک ههر به روزوبی

جه زنی نیانه ککا دیربی یا زوربی

بو نیهت هینان زوری بی ناگهین چون له او زیانتر هیچی بی نادهین
 بره بلی ته گهر بچیته زیان
 کلک و گوبی ته بررن به سههل و ئاسان
 جوره ته و ته ساچینی تا بههار روزی ده بار دار بینی
 زنی بو دیم گهوه بههار
 بوی دروس ته کم کوپازو ههوسار
 ته گهر میچکه یسه با به حه یابی له نیره گهران توزی جیابی
 داوینی حه یا بهرنه دا له دهس
 کلک بهرزو نهکا بو گهری هیچ کس
 نه زهر دوراو دور زهره ری نیه
 چون چناو ناگیری دهسه لات چیه ؟
 ته مایهر نه بی زه ننگ بکاته مل
 یا گونیه شرری بوی بگری به جل
 سهرنی نه زهرکا له هه مو خواردن
 گه ووربه نابینی تا روزی مردن
 من خوم جیم نیه تیا بنوم شهوی
 گه وورری تهوم چون دهست ته گوی ؟
 نه لی له سه رما نیمه فه راری به قسه ی ته قویم گم به فر ته باری
 چونکه جیگه مان زور کوپسان نیه
 ژیرینه پاشار خراپی چیه ؟

هوشي بهخوي بي شينخاني گولوس

بوختان ريك نهخن بو بيگانه و دوس

نه سورر يته وه له م ديو بو نه و ديو

خوي پي-اريزي له ه-ه-تيو مه نيو

نه گهر بهم جوړه رازي نه پي پيم

له قسم دهرناجي ههرجي من له ليم

وا نه ي دهم به شو به قدر و حورمهت

نه جاني نه دهم له دوردو زه حمت

﴿ پيښچ خشته كي ﴾

(خ)

بو وه نهن بيشه ي شيرانم حه سره تا سه د ناخ و داخ

بو ره و اجي كورده كانم حه سره تا سه د ناخ و داخ

بو هعيدى نه و جوانم حه سره تا سه د ناخ و داخ

بو سواره ي شه م زينا م حه سره تا سه د ناخ و داخ

بو برا كاني شېالم حه سره تا سه د ناخ و داخ

نه ي وه نهن كوا ره و نه قى هه سري صلاح الدينى تو ؟

نه ي وه نهن كوا نه عره ته ي سه د روسته م و گرگين تو ؟

نه ي وه نهن كوا كوه كه نديا له نجه يي شيريني تو ؟

نه ي وه نهن كوا شه وق و عه يش و سوسه ن و نه سرينى تو

بو برا كاني شېالم حه سره تا سه د ناخ و داخ

چون نه ناليم له داخي گهر دشي چهرخي زه مان ؟
 کوا شکاک و کوالوررو کوا دهبده بهی بابا نیاان ؟
 قورر به سهر خوم دهر به دهر خوم بو دهماخې کوردگان
 هر بلیم چاکه هه تا کو روزه گهی تاخر زه مان
 بو براکاني شېلم چه سره تا سه د تاخو داخ

شیر که مات گبروده بو سه د نه عره ته و ناله ی به هیچ
 عافلی گوی لی نه کن فکری دوسه د ساله ی به هیچ
 باخي بی نه رگس عه زبزم سه د گوی ژاله ی به هیچ
 شین نه گهر دل پرر نه کا سه د شورش و گاله ی به هیچ

بو براکاني شېلم چه سره تا سه د تاخو داخ

ته ی وه تن بو بوی به شاری مورد تاري نه نکه بوت ؟
 ته ی وه تن بو بی سه فاو به زمی له به رچی روت و قوت
 ته ی وه تن نیمه نه ک گیری نه توین وه ک مه لکه موت
 واپن له چه بسی نه چنه بی دا ده سته ده سته و تاق وجوت

بو براکاني شېلم چه سره تا سه د تاخو داخ

« قانما » ته نها ته ماته چی به چی گهی قورر به سهر
 هم وه ته نمانه له ده س جو گوتنه ناو گیزی خه تهر ۱۱
 به ک به کی گهر نه هلی دل بن دهر کرازو دهر ر به دهر
 نویش به ناحق خوت نه خه پته مه هله گو به زمی چه مهر

بو براکاني شېلم چه سره تا سه د تاخو داخ

(خزمه نکاری خراب)

سالی کابرا به کک کردی بیسانی له گوی چه میکا له زینخه لانی
 بیسان چا ههل گوت کاله کی گه وره
 بیسانی وه ها نه بو له و ده وره
 باری کاله کی برد بو ناغادی به لکو خه لانی چا کی بدانی
 ناغادی پیای قانی وانی بو له سه گک خرابتر پاسه وانی بو
 به خهی کارای گرت ووتی ری نیه
 ناغانو ستوه خه یالت چیه
 کابرا به نومید نه گه ررایه وه
 قانی وان ووتی به کارای فه قیر
 له ری خوادا بوت نه کم ته کبیر
 سه نه د بنوسه خه لات و به رات
 ناغا هه رچی دا نیوه ی به من گات
 کابرا نا علاج سه نه دی نومی
 غیر قانی وان هیچ لی نه پر می
 شیه ی بیچوکی چا کک به جی هینا
 ناغا ده سی برد چوار دنیار پاره
 به رانی فه رمو بو نه و بیچاره
 کابرا عرضی کرد نامه وی قوربان
 هم چوار دیناره نه کم به سنان
 هه تا ده دینار ناغا هه ر بوی جو
 فه قیر هه ر نه ی ویست ناغا نور ره بو
 کابرا عرضی کرد بوبه هانمه لات
 سه د شه قم نه وی له باتی به رات

تاغا مەسرى كورد وەرن تى ھەلدن

بەھىچ كىلوجى رەھىمى پى مەگەت

پەنجايان لى دا زور چا كك بەھەۋەس

سەھەر پە نجاۋىيەكە فقير ووتى بەس

ئەو پەنجايگەى تر لە بو قاپىوان سەنەدەمان داۋە لە بەينى خومان

تاغا تەماشاي سەنەدەگەى كورد قاپىوانى گرت زو بە دەست و برد

پەنجاي تى ھەلدا لە بانى ھەق خوى

پەنجاي زيادەى ھەۋالە كورد بوى

لەپاش سەدشەقە لەوى دەرگرا قاپىوانى تر لەجىي ئانرا

فەقىرو ھەزار ھەمەو رزگار بو خاۋەن كالا كەيش بەخوشى دەرچو

ھەر خزمەتكارە ئىشىۋا ئەكەكا

ئابىر روى سەدسالىھى ئاغاي خوى ئەبا

لازمە لەمەر ئاغاي صاحب مال خوى تەماشى كالا ھال و ئەھۋال

نەۋا سەسەددى ملكى ئاغاي

ئەنىۋەى سالا بونان دامابى

﴿ ھاۋار بو پىنھەمەر ﴾

(۵)

پارسول الله غەرىقى كىزى عەبىيانم مدد

بو خورو فسق بېشك معدن و كانم مدد

بی به هانام و ده خیله روزه گای هل من مزید
 چون نه گریه م بو خه جالوت باری و شهر مننده گیم
 گوی له مهنتی نه نفسی شوم و مه گری شه یتانم مدد
 گهر شه فاعلت چاری دهردی من نه کامه علومه لام
 مل به تهوق و ده ست به ستهی قهر ره همانم مدد
 خو خوا فهر مویه تی لاتقنطوا من رحق
 مزده بو نه هلی شقایه و من رئیسینم مدد
 انتظاری هه وری لطفی رحمتم بو قطره بی
 باسه گیش بم موسته حقی لوقه بی فانم مدد
 جاوی نومیدم بی توزی لایو رروزی جهزا
 روی هیواگم وایه عبدی شاهی مهردانم مدد
 ناهونالوت بو ریایه « قائمنا » سردی نیسه
 قورر بیوم هه ره له نه ژنوم تا به سهر شانم مدد
 ﴿ تیره اکیشی حافظ ﴾

شفاو لایم وه هایه روزی میعاد
 دل خالی نه سوزی عشقی تو بی
 خوا تیری موژه ی نه و دل فریبه
 الاهی هه ره بمینی لبوی هه رتا
 له بو من هه رده قیقه تازه عشقی
 له بو بازی شکارندازی چاوت
 « زخوبی روی خوبت خوبتر باد »
 « همیشه غرق درخون جگر باد »
 « دل مجروح من پیشش سپر باد »
 « مذاقی جان من زوهر شکر باد »
 « ترا هه ساعتی حسنی دگر باد »
 « دل شاهان عالم زیر پر باد »

به واژه « قانمی » موشتانی روتنه

« ترا بر حال مشتاقان نظرباد »

من که کوردم با بنوم دهفته رو دیوانی کورد
تا به لهد بن نهو که سانه موده عین میزانی کورد

هر کسی نه سپی نه جهل تاودا له سهر هر صهی نه نا

پی بنیته به زم گاه و مرگی مه بدانی کورد

کی نه لی نه م چه شتوه نوکی رمی کوردی نژاد

رانی دهر خا تا بپیم داغی شیرانی کورد

فورر پیوی دایکی نهو شه خسه نه لی من موده عیم

چون خلاصی بو نه بی هر گیزله دهس مه ردانی کورد؟

ماشکرا به هولی کورد نه سر و به بانگی بهرز نه لیم

بین نه ماشاکان عزیزم مه کتیب و عرفانی کورد

سه بیری لبنان و گهر رانی چین و ماچین بو بککم

تابی به فراوو میرگت و خیمه زن و کویستانی کورد

مظهری لطنی خوابه خاکی کوردان « قانما »

تو نه زانی چی بنومی دهفته رو دیوانی کورد؟

﴿ قانع که ساعی غایبات بوه ﴾

برای خوشه ویست باره دوره کم مهره می زامی شاره زوره کم

باش عرض سلام گوی گره له حالم

له زیات خومو مالو منالم

داوات کردبو بو گوزهرانم و ابوت نه نوم چونه زبانم

هاوررپی من دنیای زور به مهرامه

یا معاونه یا قائمقامه

منیعی خوم کردوه به ساهی غابات

لیسی هل گرم که کس دار نه بات

تفهنگی دریژله حسکی کونه وا بوت نه نویم بزانی چونه

قایس تالی بهن بادامه شکاو دار داررزبو لوله هل درراو

پاش ماشه په ررو دهرزی جلی دار

وه کک مشار گل گل له سهر تا به خوار

پینه م کردوه به سریش و په ررو

گولهی دوهه ننگاو بررو یا نه ررو

خه رول له قورر سیدپه له تولاش درپژی لولهی زیاتر له نهی ماش

نه پینم له کولم هر وه کک هه مانه به شان نای توانم چونکه گرانه

غیشکک لغ سهختیان قاپور شاشو چوت

دوهه ننگاوم نا هه مویان داکوت

که نهی نیم له کول نه چم بوسه رری

بودار گرتی هه او مالانی دی

نزولهی منال بولهی پیره ژن ناخو خوای خه لقی چی بکا به من

نانی بهم جوره بکه ویته دهس گوی بوره ی تی بی تا ناخر نه فس

«قانع» تفهنگی شاعر هه روايه تفهنگ حکومت پینه ره کاپه

مهی ره عاشت بو بکا له دور پینه تماشای خه لقی شاره زور

(سودی وولانم)

(ر)

سودی خاکی نیشتمان چهن هزاران دهره هزار
 بوت بنوسم کاکي کوردم میوه بیکی بی شمار
 توتن و گهنم و برنج و هرزنو زهررات و جو
 گهنه شامی و دیمیلو و هم دارو جانو گسکه شار
 باسخ و نارنج و لیمو پرتقال و هم تری
 کاله کک و شوتی و تروزی کوله که و سه وزه خه یار
 چونه رو سلق و هویت و بامیه و کونجی و په مو
 شیلیم و ماش و ته مانه و باجبات و کالیار
 نوکک و نیسکک و په ررعه و پاقله و په تاته و لوبیا
 سیوو هر می قو خ و قه یسی گو یزو کشمیش و هر نار
 کاهو و پیازو کاهرم و تهر خون و بنه رزیه
 کاشمه و کول و بناو ، سور هه لالی لانزار
 میوو سنجو کیکف و ژاله و گزیچارو شهین
 گو یژو چواله و بهررو په اسک و بلاو کک و چنار
 داری بی پینچ تابه فن لازم نیه ناویان بهم
 خاوه نی سیونوبه ری خاوه ن ره واجه ملزودار
 گر گل و خور نوکک و ملاو پانسکه و سیچکو کله نج
 پوزه خو گه و هه مزه نا نا هه ور بردو هاخ دار

بەرگه لاور و ناسقل و سهوزالی و نيسکه و گری

کارگه و تژگه و ده مو که سینفه کو کهی ئاودار

جهوت و شو کهوزوله کت و شیدکه و بهررو و ههژگه و گهلا

هههم گهزور و زوخال و بیفو چاکترین یان باره دار

« قانعی » کاسب نیه بو به کهی لی زانیوه

بو تهوانی تر پیرسه لای پیاوی که سب کار

﴿ قانع له سردنی ژنه کهیدام تههم غهزه لهی نویسهوه ﴾

تهی د لی خهم بار بهسیه تا به کهی گریاز و زار ؟

تازه بی سو ده خه یالی مسکن و یارو دیار !

بی سه لیه ا هه وری نه گهت و ا له به ختم جهم بوه

تاوه ته رزه ی مهینه نی په ی په ی له سهر ته رژه خوار

تهی دل ئاخو خوشی چیه چونه که و اعارت نیه

! برینت هه ل کهم تا بیه سو وه که زه خمی مار

کواره فیتی هه م ده و هه م جه ایسی هوده گهت ؟

قورر په سهر خوی کوا جه مالی دو له بهری زبا نه گار

کوا خرره ی خررخال و زیررو گوشه واره ی نو قره بین

کوا بریه ی لاجه ناخ و کوانی کیشی لکه دار ؟

کی هه به شه و بیه پالت بونی عه تری بت گری

کی به بالا وه کک چناری نازه خه لنی نه و به هار

کی به غه زه ی چاوی مهستی مه رجه با بیه لی ته کا

کی به رره هنری تافی ته برو جه لب ته کا سه برو قه رار ؟

قالما خونو دلت مهر فورر پیبون دهم به دهم
 تو له داخی هم زه مانه مهر له بودهداری یار

﴿ نی هه اسکیش ﴾

کاکای چاچی به یادی جاوی نیگار « یکک دو ساغر شراب ناب بیار »
 جاوی وه کک روزو مه پروانی هلال

« درمیانت مه آفتاب بیار »

هورشی دل له کله ما جهم بو « نغمه بریط و روباب بیار »

ئاوی بینه که دل بسوتینی « یعنی این آغش چو آب بیار »

چونکه گول داخه ی له بولبول دا « باده ناب چون گلاب بیار »

هورشی وشکی زاهدی لابهین « قول قول شیشه شراب بیار »

خیر و شهر هه رچی ههس به دهس فرده

« گر خطا هست و گر صواب بیار »

من که هات شیت و مهر کوش و ره ندیم

« تا به کلی شوم خراب بیار »

مژده بی وه صلی یار به نافع ده

« گر گناه هست و گر ثواب بیار »

﴿ ملیونکی گری دل ﴾

وا مهرم دوباره گهر دو لول له کا بو دهردی مهر

لای نه دا تاوی له مهر دهردی مهر یو گیزی خه مهر

۹۰۳۷

جو مقدمه‌ی خیالی و عقلی روح دهر که حکم
عزیز هینده جهزمه حاکم خوی ودها بو به چه پهر
نوکی مژگانی نه‌ونده خوینی جه‌رگی جه‌شتوه

سل نه‌کا نه‌سررو له‌سوری سور هه‌لالی به‌ر که‌مه‌ر

جا که‌وابو هه‌ر زه‌مانی تیری عشوه‌ی خسته‌کار

دا برر پزین نه‌شکی خوینین چاکه‌بو ده‌فمی زه‌ره‌ر

جمله‌ مستغنی له‌ عشقن بویه‌گویی ناده‌ن به‌ خهم

نه‌رگس و نه‌روو سنوبه‌ر سوسه‌نو نه‌سرین نه‌رر

به‌ندی جه‌رگم بوده‌زو عقده‌ی دلم بوده‌نی که‌گی

بو ژماره‌ی فرقه‌تی دولبه‌ر له‌ شه‌و هه‌رتا سه‌حه‌ر

«قائما» گریه‌ی دلت وائما گری به‌ردا قه‌لهم

ده‌ردی دل نه‌ججا به‌چی اظهار نه‌گی خاکت به‌سه‌ر

﴿ قانع و قه‌له‌مه‌گی ﴾

قه‌لهم قوربانی نوکت بم ده‌پیره فصاحت و گوفتار

وه‌کو حاتم ده‌بشکینه خه‌زینه‌ی جه‌وه‌هاری نه‌سرار

نه‌به‌حری علمی وه‌حده‌ت دا نه‌ده‌ی لانی هون نه‌ر مه‌ندی

نه‌جیگه‌ی عه‌قله‌ او بیرو نه‌ریگه‌ی نطقه‌ بو گوفتار

که‌ هه‌ر عه‌قلی خیالی کرده‌ له‌ به‌حری نه‌کره‌دا ختسکا

که‌ هه‌ر نطقی به‌یانی کرد رزا وه‌کک جیگه‌ گه‌منه‌ی ملر

قهلم هوشت به سهر خو بی نه نازی قهت به دو زوانی ا
 زوانت لانه لام بابیه نه نوی شه و گتی چهار
 نه قهت ساده ی به چوکا ایو بریزه گهره نری نه حریر
 بنوسه وه سف و اوسافی رسولی احمدی مختار
 له عهرسه ی کاغزا لنگک ده به چالائی و کو روف روف
 له سهر مه پدانه دازو وه گهری هر وه کت مه ی بالدار
 قهلم مهردانه لطقی دا جوائی دامه ده و قهرموی
 به هیچ عه قلاب نه شیویانی خهرافهت بو نه گهی اظهار؟
 کسی وابی له نوری حهق به دهستی حهق جیا بونی
 چه محتاجه به نه عربی منو نوو باوهرو اغیار؟
 کسی وابی به سهز په نجهی موباره کت مانگک دولت هکا
 وه یا تاهو له خزمه تیا به زوانی پاکک بکا هاوار
 کسی وابی که دار خورما له بن دهر بیتو بی بولای
 کسی وابی که زنجی چهم له ده سیما بیته استغفار
 کسی وابی که جه نهت چاوه رروانی مقدمی نهو بی
 کسی وابی که سه در روح الامین بوی بیته خزمه نکار
 کسی وابی چتیریک و مهنی جو قوتی هوردوی بی
 کسی وابی که زیندو کابه ناسانی کورری انصار
 نیتر موستغنیه قانع له نهر برانی عمروو زید
 سکونت لازمه هه رتا بنوسی ده فته رو نه شمار

﴿ مهر به هزار ﴾

سهردهسه زبردهسهی هزارو فقیر

مهی فروشه به بززو گیسک و چیتز

ره عیبهنی سهرکزو فقیرو هزار مه پنخه ره حه بس خانه وو زنجیر

توخوا دهستی قدرهنی پی دای مهیشکینه سهری وه لا به گزیر

زه تهرری که به ثاری وه حشو جوبین

نه بسوتی به تا گری ته زویر

وه گرتو حاکی به مل ثوو تم حاکی نویسه پادشاهی قدر

بی سروت مه به له حامی شوان

تیک نه دا قهری حهق سهر اوو سهریر

تهی گه دا توش خه فتهت مه خو به نه بون

چون خرا بتر له فته قره

شوگری حهق که به نهوا له نهو دنیا ش

بی به ثاوسهر کم و گه دا وو فقیر

نو برای چاک که به شعره گی قائم

وا بزازه نه سیحه نهو نه گبر

﴿ زانست بی نرخه ا ﴾

برا مه غرور مه به ههر گیز به جه وه هر

مه نازه قهت به ته حریرو به ده فتهر

دره ختی فضل غیر از بینوایی نه بینراوه که قهت

له مالکی زهره کی کی داری نومید

رواو به خشی به خارن مالکک صیبره

جی بی صودہ برا ہولو تہ فالام

جلون دی خوبین لہ رہ گک مردو بہ نہ ہتہر

دہ کی دی؟ شاخی ٹاہو سیوی بگری

وہ یا ژبری نہ بی بو نانی مضطرر

زہ مانہ ہیج بہ خبوگر ہو بہ عمری

فہ لہ کک ہر دون بہ رست و سپہ بہ رومر

ٹومیدی پیاوہ تی کردن بہ غہیرہ وہ کو کون کرتی زامہ بہ خہ نجر

فہ لہ کک ہم یاوہری پیاوہکے بی شک

نہ زانی فہرقی حوشتر خا لہ گہل گہر

لہ جز دوپشک چہ دہرمانی ٹہ بینی؟

لہ قانع ہر ٹہوہ ندهیش زہررو گہوہر

﴿ بہری بہ کبہ تی ﴾

ٹاشنا وہرہ با ٹاشنا بین لہ ٹاشنا چاکک تر ہر وہ کک براہین

نہت بیستوہ برا لہ پشت برا بی مہ گہر مقدر لہ لاخوا بی

کومہلی دیوی شیر ٹہ شکین بولی چولہ کک ماز ٹہرفین

تہ نہا پہ نجرہ بہ کک ہیجی پی ناگری

کک کردت بہ پینج کی بہر گہی ٹہ گری؟

مشتہ کول ٹہ بی وناو دہم ٹہ شکینی

رہ گی بنا گوی دوزمن ٹہ سین

ٹہستہ یں منو نو باوہ کک براہین وہ کو بہروانہو شملہی چراہین

من من و تو تو نه په نینه کار
 گوی نه ددین به قول به دهی روزگار
 به دلیکی پا کک بویه کک خه خوار بین
 بوسودی به کتر دایم هوشیار بین
 کهات هاو خوین و کورری به کک خاک بین
 نه بی دهر حاق به کک بوجی ناپا کک بین
 نه ماع نه کهینه ناموسی به کتر بو روحی به کتر نه بین به تاگر
 بابو با پیرمان وا بونا به زو لیدسته نیش نیه له جی به تر بو
 شه مری وه حدوت نه بو بو له وان
 به کیکیان کوردبو به کیکیان گوران
 هم سه رشه قامی نه و دهر گه زینی
 دوزمن بون به به کک دوزمنی خوینی
 هم خه لقی گویره نه و سا بون کوران
 نه نیشانه به کک به شق تی هل دان
 من مه نعیان نا کم زه مان وها بو اختیار به دهس (پیاوی به لایبو)
 کویر دهست کیشی نه ات خاته ناوچال
 نیایا دهر نایی هه تا هه زار سال
 ﴿ نه ماع کار مه به په شیان نه بی ﴾
 جاری سه گیکی زور زور نه ماع کار
 لیدسکیکی دهس کهوت له کوچه و ناوشار

لیسقای هل گرت روپی بو گنار که دور گوتوه له بازاررو عار
 که بعت به ماوی ماویکی جوان هر وه کک ماوینه انسانی نه نوان
 روانیه ناو ماو وینهی خوی دهر گوت
 ماگری ته ماعی هل گیر ساوه کک نهوت
 وهختی له وینهی ناو ماوی وه رری

ته م ایسقانه کی له دم دهر په رری
 په لاماری برد گدهری بینی وهخت بوله ناوا خوشی خنکینی
 نه نه مو نه نه و هیچی بو نه بو له ده سی دهر چو هر وازو به زو
 نه نیجهی ته ماع سهر گگردانیه
 بو تاخری ناوا په شبانیسه

(س)

بانیکی ناگاداری

ده کورده گیانه کم به زم و سه فا بهس
 سه فای پر رزه جهنی باری جه فا بهس
 به دینم بوت به رستی عاره بو دین
 ده سه -ا به ر سینی -ا اوی کافی با بهس
 بزانه چون نه چیته ریزی هاومال
 به بی قازانج لیترحاوو حاوا بهس
 برای کوردم که خوت ناونا منور
 بزانه بغضی شرعی مصطفی بهس

مه گن هه رگيز خه يالی ژيرده سي خه لق

ده سا کوشی له هه رکاری فه نا بهس

ده داوای سودی خوت گو هبیج مه ترسه

له دل دوزمن ئیتر شهرم و حه یا بهس

تجمع باعثی نه شکیه بو تو

له گهل هاوماله گت حرب و وه نا بهس

مه گهر هات نه جنه بی لطفت له گهل کات

به پاره نه ت کوری عقلی هه با بهس

مه گهر قانع نه تویش مه ردی له مه بدان

به سه هه جوی هه مو قوم و برا بهس

پستی وورچی نه کوزراو مه فروشه

سالی وورچیکی دررنده و چالاک

یاخی و پیاو خور و نه ترسو و بی باک

چن هه رده وانی زکک هه ل درری بو

ملی جهت کسی له بن چوری بو

تصادف پستی زور قیمة تیه کرد

بی دهس نهی روانیو دهس داریش نهی برد

دو نه فه ر راوچی گو تنه شهر خه یال

هم وورچه بکوزن سا به هه ره هه حوال

هه ردو به جاری روین بو بازار

پاره فه رز بکن لای چهرچی و نهار

مه پان روت له لای دوکان داره کان
 پیستی وانه بوه له ده وره ی زه مان
 به ناو به که پیسته به قه دوانه
 به پازده دینار هیستا هه رزانه
 جی بان لازم بو جی به جی پان کرد
 چون بو وورچه راو مه سپاپان برد
 تفهنگی زورچا که فیسک کارخانه
 گهت ووت روسته می مازه نده رانه
 که گه یستنه ههرد وورچه بویان هات
 به کیکبان خیرا خوی نه گرت هه ل هات
 چوه سهر داری هه روا زوبه زو به سهر داریش و قه راری نه بو
 نه پوی تر له ویا نه ی توانی را کا به نا به سه رلق پوپه ی دار بیا
 خوی دا به نه رزا له سهر له په و رو
 نه ژنوی شکا بو هیچ چاری نه بو
 وورچه هه اته لای به بوله و گاه
 کابراش خوی کرده مردوی سه دسه له
 وورچه بونی کرد به سهر کابراوه
 روانی نه ماوه به روی دنیه اوه
 ده سی نی نه داو روی کرده نزار
 که وورچه روی هه ره راهاته خوار

وونی براگیان دهی نابن گویت

تو خوابیم بلی وورچه چی ووت پیت؟

وونی کاکی خوم نه گهر چی مردم

نه سیحه نیکی باوکانه ی مکرم

وونی جاری تر وورچی نه کوزراو

پیدی می فروشه به با ری دراو

نیتر وه سیهت بی که به گوبی بکم

جاری تر تاوا پن به خوم نه دم

(شکات لای شرع)

(ع)

له مهی نوشیم نه گهر مه نیم بکن مأموره کانی شرع

شکاتی خوم نه بهم بولای حکیمی حالزانی شرع

به روزو بوم بروم دی وام نازانی مانگه بوم دهر گوت

نه بیدیم شورشی مانگه له ناو دیوانه کانی شرع

نه گهر زاهد تنفر کا له سه بیری رومه تی نالت

نه بی نوشی جزای خوی بی به نه سری نامرانی شرع

خه یاتهی زانی دوتا کرد که یعنی لا له جاده ی دین

له نه فی و بردی بو اثبات همو فرمانه کانی شرع

له شه و فی صفحه که ی کولمی ره شی نه گر بیچه که ی تانای

خه یالم هانه مهر وه سنی همو نه قلو به بانی شرع

هلا هئی لافه تی دل همررو بوجی بی مروهت بوی
 مه گهر بیست نیه مه صلا له همری حاجانی شرع
 له بو محسینی مصنوعی خوا وهك چاوی تو فابی
 له ناو دوسه د کتیبخانه و کتیب وده فته رانی شرع
 له باخی فکری میللهت تازه نیژرا داره گهی نومید
 له ترسم ریشه کیشی گهت برا بی کاره کانی شرع
 له فیهوتینی حقوقی ئیمه بو سودی خصوصی خوی
 دروی زل زل له کا بومان به زوانی صاحبانی شرع
 به مهستی قانمی هات و به مهستانه به چوکا هات
 له سهردردی دلی اجرا له کا همررو به یانی شرع
 حقیق دوزمن به خیو کردن

(سعیدی) فهرموینه تی (افسی کشتن و بچه نگاه داهتن کار
 خردمندان نیست)

حالی له شوینی ماری هاته ریم
 مارچه ا مار رهش مار به قهده مژانی
 نه مای بو لهویا بیم کوژی بی گهس
 کوتهکی سه رخرد داری بلالوکک
 بزمار ریزکراو سه رزلی خو سوکک
 ماراستهم کردی کیشام به ملیا دوباره کیشام به سهری دلیا
 ههروه کوژیژو خوی گلوله کرد
 له پاش نیوسه سات به نه واوی مرد

حوانیم به چک به ک مهر ره شی سورکار

مه جولیتوه له زیر لاشی ملو

به زه بیم پیاہات نامہ ناو قو تو بردمه مالہوہ ہه روا زوبہ زو
 به ماس و گره به شیر و پنیر به روه ردهم مه کرد به نومیدی خیر
 هه تا گورہ بو به چک بو به مار له باوی زل تر پیس و زه ہر دار
 نہم زانی قینی باوکی له دلہ بو روز مه گوری له من به کولہ
 له نیوہ شهوا فرستنی هانی ہاتہ ہه رچیگم زور به نہانی
 له ناخلاقا دای به پیمہوہ مه شہش سالہ مه تلیمہوہ
 ہه رچی ہه ولم دا ہیچ سودی نہ بو

چون بوم نہ کوژرا لہدم سم دہ رچو؟

ہه رکس عاقل بی پیشی وانا کا دوزمنی روحی بولای خوی نابا
 کورده وه سیہ تم چاک بگرہ لہ دل نہوا دوزمنت بت نیتہ زیر گل
 مه گوری ہیچ کس گوی ناگری ایم

من وه وظیفہ مه نه بی ہه بی ایم

مه ی برا کانم میوہ کوردانن

له پاش مردنم قہ درم مه زانن

(غ)

بولبولی دوینی به گہرم نهی خویند له سہر دیواری باغ

یعنی عاشق بین تہما شاکن گول و گولزاری باغ

دوینی یار وه عدهی به باغی پی له دام له مرو ره قیب
 مه نعی وا کردم نه بینم هر له دور دیواری باغ
 من خه یالم بو به بیزو بوئی خونچهی گول بکم
 به خسته کم هینده زه عیفه دهس نه کوت بوم خاری باغ
 چونکه شعرو قافیهم لهم به زمه دا بی وسه نه
 باغ نه گهر بو من نه بی خو حازره گریزو داغ
 با بنالیم له داخی ئیشی چهرخی کاری پوج
 بو نه بوئی بازه نه مرو اتفاتی پوررو زاغ
 وه رنه وه با پیش که وین ئیمهش وه کویگانه کان
 فـکری میلا هت به روه رانم خه بنه پیش وه کک شه و چراغ
 لهی منوره اهتایی بو نه رقی خاکه کت
 زینی هوزت کهی به گودلهس یاسداره و بویم باغ
 زاهدا خوتو گه دو گیپال وریشی وه کک خوریت
 بین ته ماشا کن که قانع چون نه خواتو مهی له داغ!

(ل)

ده خیله هاقیا هه لسه به چوستی بیره گهردو خول
 دهی با چا له ده م دا بی دهی قاوده ده میکیش مول
 له که له م تم له کا دودی هه ناسه ی سه د وه کو نه رهاد
 له دلما شورش انگیزه بناغه ی حاکی بابل

له پیرم دی له باوا اعظ (۱) نم بوی روزی اهتمام
 منم قالو بهلا و وردو کچی توپیم له لی باطل
 منو تو پیکو وه متا بوین له شارستانی له رواحا
 له پیس چاوم وه کو دوی بی وایه مسئله ی قابل
 له پختی باوه مادم دا ته کانم دا له بوسه بخت
 مقدر بالی تون بهستم وتی قف ایسا العاجل
 بنوشه جامی مهی کورده بهیادی تهخته گی جه مشید
 له نه یو بیش به تاگا به نه تا کو پیت بلین عاقل
 من و یارو دل و سه برو نشاط و قانعی به د بهخت
 هه مو ضدین به یه کک وه کک شیخ و به خشش عالم و جاهل

(۱) قانع شوین حکایه تیکی افسانه ی مه شهور به غه لته که وتوه که
 له ناو کوا که مه لا کاندا مه شهور که وهختی خوا روحی عالی
 دروست کرد روی کرده روحه کان فرموی .

(الشت بر بکم) روحه کان هه ندیکیان وه رامیان دایه وه (نم)
 به معنی توخوا ی اینه نیت وه هه ندی کیشیان ووتیان (بلا) یعنی به لی تو
 خوا ی اینه ی هه رچی (نم) ی ووتوه کافره وه هه رچی (بلا) ی
 ووتوه مسلمانان هه قانع شوین هه م حکایه نه هیچ وپوچه که ونوه له
 حمزه دا نه گهر نا نه زانوت که کس نه ی ووتوه (نم) هه مو ووتویانه
 (بلا) خه نهر .

﴿ زنی بهد له لادې ﴾

زنی بهد مه علوم غزه بی خوابه هر گه سې زیر بی نه زانی وایه
 به سی روز چاکې و خراپې ژنان روز نه بیته وه بو ده سته ی پیاوان
 ماخ بو نه و پیاوه خیرا هل بستی تلاقې بد او هیچ لوی نه وه سنی
 نه کک زنی پهرې و بچیته ملی نه تا کو مردن بی به جلی
 گهی له وه سنی زنی بیکاره بو کوردی هزار دینمه ژماره
 به شوی تاریخک به هزار نه حوال
 میردی له مزگوت رو نه کانه مال
 هر وانی درگای حه وشه ی کراوه
 کله و پهلې مال له حه وش پزاوه
 مانگا و گرو گاو پشیلو بزف
 سورری مال نه دهن هر په کک بو خواردن
 نه شته نانه که به بی له نی نانف سه ره و لیژ بوه له گوپی تا گردان
 تا گر هر دو کله چرا کوزاوه له ناو تا گردان قوری رزاوه
 گوزه ماوشکا و ناو مال پر له خول که بیانو خه و تو هوده چول وهول
 هارره هاری زل دیته بهری گوپی
 هر وه کک به مهار له وحی دولت گهی
 تماشا نه کا که بیانوی مانه نه وه ندی خواردوه حالی بی حاله
 بانگی لی نه کا تافره ت هه ی تافره ت
 هـ هـ لی له سینی به هزار زه حسنه

هل له سيني به چارو ناچار
 هه ي مالت شيوى بو ته قورده وه
 نه وه به رره كه له ژيرنا راي خه
 قرآن به حهقت مانگي ته واوه
 هيشتا هم پياوه نامنهت باره
 شهرت بي حاشا گم دانه نيشم لات
 كه زن هل له سيني لى دپته گرفتار
 هه لم له سيني بهم نيو شه وه ؟
 نه وه مه وجهه كه به خوتيا ده
 به شهو نه اوستوم به نم باداوه
 تو خوا چون له ژيرم له گه له هم كاره
 شورهت به دناويت بنخه مه وولات

•••••
 (مبرد)

مافرهت هم هه مو به نته بو چيه
 نه صاحب مه ررم نه خورى سيم
 هم هه مو به نه گه وا باي نه ده ي
 به ني تو وه كو پلاوى خانه قا
 وه ختي خه رمانان تو هم گه ي به بن
 من بو نه رروانم هيچ ديار نيه ؟
 تالي بهن بي نه خوم له خنك كينم
 نازانم له كوى تو به باي نه گه ي
 ناوى بي لاههس له هه مو دنيا

مالو مال نه رروى بو هه ودابي بهن

(زن)

خوزگه به باو كو باپيرت نه بي
 به نه خوينه گهت به ميرات گهوى
 من له مال باوكم به ته نها مى سال
 به به نه خوينه كك منته نه زاني
 نه ي نه وه چه بو كيشاته ده رپي ؟
 هيشتا نا به لى تير بنوم شهوى
 گوريسيم رست دريژى دوبال
 جى نه گه ي بي كه هه رچى نه تواني

•••••
 (قانع)

نه ي برادهران لاملن سه دلامان
 خوتان باريزن له ده سته ي زنن

ٺهوا گيربخون ٺيوهش وه کو من
گالته تان ٺي گن گهت دوس و دوزمن

قانع ٺي دهنگ به بادايڪي خه نجهر

تورره نه ٺي لبت دهرت کانه دهر !

ڪو نه ڪم جي بڪم

(م)

ڪه من بوم دهس نه داره ندي دهسا ته قوا نه ڪم جي بڪم ؟

ٺهسيري زواني ناتانم ڪه واوه ٺيلا نه ڪم جي بڪم

ٺه کونجی صومعهی زهدم هه زاران شيخ شاگرده

ٺه شيخ به دتر هه مو صرفی قه دی نه رسا نه ڪم جي بڪم

ٺه لين مجنون زوشيدا به بالاي سهولي له ٺيلى بو

منی شهيدا فدای بالات ٺه گهر له ٺيلا نه ڪم جي بڪم ؟

نه محویم تا که محو و بم نه نالیم تا ابنالیم

به شوری شعری شیرینم فه له کک شهيدا نه ڪم جي بڪم ؟

ٺه هوصه افی صلاح الدین قلم مانو بوه ٺه جها

ٺه گهر وه سنی خه رافانی کورری کسرا نه ڪم جي بڪم

خه یالم وایه پیری دل له عودی سینه ما دهر خه

له بو ٺه هم هوزه جي ماوه دهنگی بهر ٺيلا نه ڪم جي بڪم ؟

ٺه گوشه ی باخی کوردستان هزار قانع به بولبول بو

ٺه داخی باخه وان ٺه مررو که خوم رر صوانه ڪم جي بڪم ؟

﴿ من وبار ﴾

هه لا هه مهعت ماشق کوز مه که مه نمی دلی زارم
 ره قیبی بهخت بهرگه شته هه میسه واله پیوارم
 هم محبوسه زنجیرت وه کو یوسف له مصری عشق
 له بهر غمزه ی که مان نه برو وه کو نه یوب بیارم
 که دیم گول زاری گونای نه و تم بهخ بهخ چه باخیکه ۱؟
 وه کو بولبول له صهر گول دا وه ها زارو بریندارم
 به گوشه ی جاوی مه خورت شکا قفلی قهراری من
 ته واو ده رچو له ده س عه قلم که ویلی ده شت و کوسارم
 محمدالله که خوینی دل ره نگی دا ناخونی دوغله بر
 نه این په نجه ی حه نا ره نگیه نظر که جهرگی بیارم
 به استهزا وتی محبوسه من یاری غه زهل بازه
 ره قیب ساده ی بنالینه له بهر لیهاوی نه شمارم
 له طبیعی سست و فیکری کول نه بی چون شعری خوش ده ربی
 له قانع قوت نه ده ی ته عنه بزانه کونه عیسارم

﴿ پینج خشته کی ﴾

نه ی خاکی وه تن قور به سهرو بی سهرو پاخوم
 بو بی هونهری له هلی وه تن شیتی جهنا خوم
 جی ماوه وه تن بو وه تنم غه رفی فه نا خوم
 په ستر له هه مو هاو سهرو هاو مالو برا خوم
 دور که ونه رو لاو اواره له هر سهرو مه پاخوم

ټه‌ی ځای وه‌تن بوجی نه‌ما غیره‌تی شیران
 ټه‌ی ځای وه‌تن بوجی نه‌ما به‌زی دلیران ؟
 کړا سه‌لته‌نه‌تی عیلي به‌بهو شاگل و شیروان ؟
 بو مسلخی پررخوبنی ټه‌سیران و هه‌زاران
 ده‌کے لال و گورو کوپرو گزو شیخ و مه‌لا خوم
 ټه‌ی کاغزی ټه‌رفیعی وه‌تن بوجی درراوی
 ټه‌ی ره‌ونه‌تی بازارری وه‌تن بوجی نه‌ماوی
 ټه‌ی خه‌نجه‌ری شیرانی وه‌تن بوجی شکاوی ؟
 ټه‌ی ځای وه‌تن چونکه‌که وه‌ها خه‌سته‌کراوی
 گه‌رشینت نه‌گم روره‌شی دیوانی خوا خوم
 بو سه‌رکزی ټه‌م‌هوزه‌ دل و جه‌رگک برینه
 بو شینی وه‌تن چاوی خرد پر له‌گرینه
 بی شیربه‌ ټه‌مررو که وه‌ها بیدشه‌ه‌زینسه
 نوری بصری ټه‌هلی هونسه‌ر تافه‌پی شینه
 بی ټاله‌ت و شمیر له‌مه‌یدانی وه‌ها خوم
 ټه‌ی ځای وه‌تن بوجی وه‌ها کویره‌ وه‌جاخت ؟
 په‌ژم‌ده‌وو بی ره‌نگه‌ هه‌موچیمه‌زو باخت ۱۶
 پر له‌هستم وجه‌وره‌ یه‌قین ده‌ر به‌زو ساخت
 ټه‌ی ځای وه‌تن وردی هه‌وو روزه‌ له‌داخت
 بو په‌گسی ټه‌م‌ځاکه‌ ده‌ما په‌ندی به‌لا خوم

(قانع) وهره نهجاره دهغه وځای به پاک
 بوځای ووتنه ن فرزه به دل روح به فداک
 پیراهه بی به د ناوی به ناموس که واک
 سهف بگره به کوردان و له چوپي و سه ما که
 له وخته بلی خاوه نی هر به زم و هه راخوم
 (کروزانه وه له دلیکی برینداره وه)
 خوا که بی که وای تازه له بهر کم
 وه یا پاره بی عزی سه فر کم (۱)
 خوا یا تو که قزانجت نه دا پیم
 به ناحق بوچ نه بی دایم زهره کم؟
 خوابا من نه بی تا که بی به زلات
 ته ماشای دهستی نه تراک و قه جه ر کم!
 خوا پاره ی له بو پی او ی ره زیله
 که من غلام نه بی هر فورر به سه ر کم
 برا تازه ته مامه بم به یارو
 هه تا گیرفانه کانم پرر له زهر کم

(۱) (قانع) له اشغال دا ایشی کرده ملاحظیکی بی الصافیان بروه
 خیرا خیرا روزانه که سفر کرده له وکاته دا براده ریکی له دوره وه لی
 نه نوییت قانع زیانت چونه؟ ما گادرام بکه ا قانعین هم غزه له ی
 خواره وه ی بره نوییت . خه نجهر

له کوردم قهت نه دی انصافو به خشن
 له مه ولاره نه بی خزمهت ته تهرکم
 ههرو روزی جهزام سفری معاشه
 له ری پيشا نه گهر خوینم ههدهرکم
 سهاتی چاوشو تاوی معاوت
 گههی جیو کیش و خوم هاومل به گهر کم
 گههی نهوبهت نهه ارو گاهی لیلی
 گههی سهفته بهه رنه دنا نهه فرکم

که من کورر ئادهم جهنت بهه جویی
 له داخ قانع نهه بی سهیلی سقرکم

(مادهی میژوی احمد مختار جاف)

وهرن یاران ته ماشا کهن له چاوی پرر له گهر یانم
 چلون فرچهی دهرو نیم دی چلونه جهرگی بریانم
 له بانی من بلهن بو لبول نه خوینی قهت بهمل گولدا
 که چون تازه له دهس ده رچو نه ساسی که یف و شه پرانم
 نه لهک رههی نه گهر ماوه دهسا باغون بیارینی
 مه لهک ناموسی خوی ده رخوا نوبابین بو عزا خوانم
 مه ترسم گهر بلیم شهیرم نه ماوه کهس نه کا باوهر
 نه گهر جی شاهده بو من خروشی پيشه لستانم

لها زمردی لهسیری غم لها غم هات بهسدر غم دا
 وه دن باقورر بهسدر دا گین له بو له حوالی سکوردانم
 له گهر دقت له عالم گهی نه زانی زهر به بیکی قورس
 ظهوری سکورد بهسه رخوم و ره فیتی له هلی نیشتام
 وه تن نه مرو به گریازو له بو تارینخی وای فرمو
 شکا نه ز نوم در را جهر گم نه ماوه نوری جاوانم
 نه تهرکی روح دسه نه گم
 ناحه یاتم بی له دل ما شه رته مه رت دهر نه گم
 روز په رستم تا بمینم سجده بو نه ختار نه گم
 شهرت و عهده مه بی گهر مت قهت له لام ساردو نه بی
 تاسه رم نه درونه جاو زیار هتی مه حشر نه گم
 ووشکه صوفی دریش بر راوه واعظی سهر مینبهرم
 چون له داخی غه بری نه بروت تهرکی ههر مینبهر نه گم؟
 گهر وه کو مجنون له کیوی نجده دا خوم دا گرم
 شه م شه مه کو بره م که رو بو شه سه که ی خاوه ر نا که م
 گهر له لیوی له علی ثالث قه تره بیکم دهس سکوی
 روره شم گهر تهرکی ناوی زه مزه م و که و تهر نه گم؟
 نوی مزگانی له خه نجهر نیز تره بو قه تلی من
 چون به جاری نف له شیرو خه نجهرونه شتار نه گم
 مرضی یارم سکورد بوچ په رچم لهسه ررو خسارته
 پی و تم به زمه لهسه رچی عود له بحر نه کم

هر هوی دولبر به ناز و روبه گانه مه نزم
 ره بی لال بم گهر لهری یا نه رکی روح و هر نه کم
 یار به استهزاهه فهرموی قانعا ماوی شو کور
 لانی مهری تود رویه من نه بی باوهرر نه کم

نه ناسب جه لبه نه کا نه برو

به خیراز تو نه گهر مه یلو مه رای دل به دولبر دهم
 ره بی دهل توشی زه خنی بی گهر به رنوکی نه شتر دهم
 هه تا دهستی نه جهل کومه کک به کارم بی له ده فمی خهم
 نه گهر سهر به رمه به رفه یسه بر سهرم به رشیپی خه نجه ردهم
 هه تا گول گول بی کفتم به زوخی جه رگک و خوینی دل
 لهزه مزه م جیم بدهی گیانا چلون مه یلم له گوته ر دهم؟
 نه سیمی صلح نه گهر دودی هه ناشه ی فرقه ت بینی
 ده ماخم وشکه وه کک واعظ نه گهر لوتم له شه سپه پهر دهم
 گه لی مه منونی به ختم بوم به لاری هاته دنیاوه
 تناسب جلب نه کا نه برو چلون قهت سهر له مینبر دهم
 مه رم دانا به به ردی ناستانهت پی کوتم ورد ورد
 خواهل ناگری دیزه ی گهر راو به رده نسکی گه وهه ر دهم
 وهها مه سقی خهم قانع له سهر خو چونه نه و ضاعم؟
 مه گهر روزی قیامت ده فمه بی یادی به مه حه ره دهم

آمد صبا در صبح دم شوق شوق دریده کرد خم
 آورد بوی آن صنم بشری لکم یاذا القلم
 مهر رای چه لایلی خوی نه بو بهرشی چه تن مهر و ام به زو
 چه بکم مهرم هوی باو که رو از داغ آن نازک قدم
 گیل گیل بنم جوخ تاسمه به خولای چه کارم راسمه
 طاله به غل گنج کاسه مه فریاد از آن ماهی حرم
 چه پهل که لوره دهر بهرری ، یاوا بنو دهره و مهرری
 چون غهر به وینجهی تهر زهرری فیضان دودوم کرده ی عهلم
 بزیرزو بزور زوین بزو مزالی کاکه شیخ
 واتم پنهت گیره چه نه م فبعت روحی بالکرم
 بو خهت بهری دالکت قر گلگونه ره ننگه ناهو سیه
 سمیت قلبک حجر گوناته ساوی گول به دم

(۱) قانع همو سوچو قوزبنیکی کوردستانی پشکنیوه به فاتی بهتی
 وه له گهل همو هوزو به ره بیکی کورده واریدا ماشنا بهتی گرتوه
 وه زمانی همو تیره و ره گزه کانیا نهنانیت وه زیاد له کوردی به هوی
 خویندنه وه تورکی و عربی و فارسی رانیوه . هم غزله ی خواره وه به
 له همو لوغه تیک دروست کردوه مثلا : هورای ، سنه پی ، کلوورر ،
 لورر ، زه ننگه ، زازا ، سا بلاخی ، و غیره ته نانهت زمانی قهره به تیابه
 هوا نوسیا نه وه بوسه ییر . خه نجهر

گهی وه فورحانی مهلا گهفم له داخت لاوه لا
 گبروم بهره و شای گه به لا نامی براندت در عدم
 بو شه وه یارنا زه نین مه ررای چه نا که تا گرین
 از قیل و چافم پرر گرین کرتوپه باری بو درم
 ده وار سواریکی مه زن وه کک قائمی دل پرر گه زن
 کناچه و باخی وه رخه زن ره های ره مو از داغ و هم

﴿ ده رده دل له لای به زدان ﴾

خوا با به س بی دهره لنگ در راو	به س بی موحتاجی بونان و بو تاو
جلو دو ساله من دورست کرام	رزقی سالیکی خه لقت پی نه دام
ده ست بر ربوم له مو لابی	به هیچ کلوجی ته سه لام نابی
بولای هر کسی که په نا ته به م	داوای ربه به کک گالی لی ته کم
ته لی خه م مه خو خوا رازقه	پیاوی بی باوه رر مه علوم فاسقه
ته و اولیم ته گری ریگه ی روناکی	ته م کا به فاسق له بانی چاکی
یا ته لی هر کس که دیانی داوه	مه علوم که دیانی بونان داناوه
توخنی حکه تی خوا نه کوی	شهری بی روزی و له ژیر زه وی
تو دیانت دای نام پی نه خوارد	مه مو له لوه رین به هه ناسه ی سارد
نیم له ژیر زه وی و روزیشم نیه	تیر شار د نه وه ی فائده ی چیه ؟

خوا با به س بی قسه ی بی عمر

وه عده ی من و تو و دیوانی مه حشر

﴿ بیست و نهم ﴾

(ن)

منم که متره زاری خانی کوردان نه نو سم کومه لی وجدان و عرفان
 وهرن کوردینه گوی بگرن له قه ولم
 کتیبی تر له لیم وه کک باخ و بیستان
 له وه عطر و وعظوه له شعاری ملی
 له ته عربی وولات و ئاوو کویستان
 له فضلی که وره پی وره سمی بچوکی له تعلیمی منالو له هلی عرفان
 له چاکی اتفاق و کومه کی یسه کک
 له هه ل گرتن چه کک و ویسانی مه یدان
 له بامی کاسبی و تعلیمی نوسین له ناسینی نژادی دا کو بابان
 له کوشش کردنی له فکاری میلهت
 له له وضاعی مه لایی و بامی شیخان
 منم قانع به ته نه اوو به بی کس
 خواهه لسن له خه و گه نجانی نه هتان

﴿ به زوانی کوردستانه وه ﴾

میوه له شیوانی مه کتیب واسطه ی زینی منم
 واسطه ی زین و زیان و روحی شیرینی منم

کومه لی مهولاده کانه وان له ظلمانی جهل

تاقه میوه خوبنده وارو نه سلی نورینی من
موده می گهر بی خه یالی نام و نه نگی من بکات

بو وقایه ی حفظی نه نگی میوه په رژی من
ناممان نابی خه یالی بهر ته ریو زیادی بکا

ناممانی ناممان میوه په روینی من
مه ده گدی و بی بهر نامان من له کوپی و قرغه له کوی؟

تی بفکرین توخوا ماموری ته خینی من
مه ره مه ته سکینی زام و دو کتیره ده فمی بهلا

بو دلی پرریش و زام میوه ته سکینی من
گهر وه کو قانع له بو ته رفیمی من کوشش بکان
لاوه گانی خوشه ویستم کوله گای دینی من

(ناشتی)

من و توپیکه وه با نامنا بین وه کو په روانه وو شو عله ی چرا بین
له داخی موده می هه رو له به کک گه بین

له بویه کک هه رو وه کو قبله نامنا بین
به باری بین به سه ردل خوین مزانو به تانه ی چاوی خوین ریژی به شهر بین

له ریگه ی گانی و مزگه و ته دا شهو له ته عقبی وصالی بی هه را بین
دلی به کتر نه ره نجینین له دنیا قیسمات رو له لطفی باره گابین

چه خوه ده م له ناو ده م ده م له مل بی
وه کو شیرو شه کر نی ککل کرا بین

وونی نازانی قانع بیمه پاشاین
چلون هاوادم له گهل پیای گه دابین ؟

﴿ أبو العلیٰ معمری ﴾

بیستم بوالعلیٰ تا دنیای رابوارد
له کم تا به زور هیچ گوشتی نه خوارد
چون نهی ووت نه ویسی وه کک من گیانداره
حز له زین نه کا له مهرگک بی زاره
وهختی که کهوته حالتهی مردن
روزی سه رده مهرگک گیان ته سلیم کردن
حه کیم بوی نوان گوشتی سوروبو
بی دهنی بی خوا هه روا زو به زو
به نه سری حه کیم خزمه تسکار درای کرد
که له شیریکی هینا ده سو برد
سوری کرده وهو له پالیا دای نا قسهی حه کیمی چاکک به جی هینا
وهختی بوالعلیٰ که نه ماشای کرد له داخ که له شیر به نه واری مرد
روانی به گوشتاو زار زار به گریان
ناهی نه کیها له جهرگی بوریان
وونی نهی نه قیر بوچی هار نه بوی یا هه روه کو شیر یارده شمار نه بوی ؟
تا کس نه وبری ده ست بوینی یا له ناو ررونا هه لت قرچینی
به لام بهش هزار ته نهامردنه ده وه مه ند له خوی رازی کرد نه

مردن له له زه ل بو پیاوی فه قیر بر را به بالای وهك كه وای حه ر پر
 دهوله من همری هه ما به ك جاره
 مردنی هزار صبح و هیواره
 (چاوت واپه ریشانه تهواو)

(و)

دل به عشوه نازی چاوت واپه ریشانه تهواو
 بی زه و اج بی قیمة نه مانند سه رچا و گهی زوخاو
 روزی نه وهل كه و نه ناو حه لقه ی كه مه ندی زولفی تو
 قه تلی نومیدم برری هه وساله عمری نا تهواو
 له هجینی شه كه ز فشانندت مهستی كردم وهك شه راب
 هه ی فدای بالات به جاری عقل و هوش و روح و چاو
 هارونی چام و هه سیری سه رجه زای حوسنی هه نوم
 شل كه حه لقه ی تایی ته نافی زولفه كه ت تا گم به ناو
 هه روت بورونی روت ده رخنه هه تاروت بو نه كم
 روت هه گه ر بو رونی روت ده رخنه ی چه لازمی هه ناو
 به زمه نه ی زامی دلم هه هجاره وامه حكم بوه
 مهر به شمشیری بروت بگری له بانی نه رمه هاو
 « قانما » یارب به نازو پی كه نیوروانی له بوت
 پیش كشی كه تو به خه نده ی شام و به غدا هه رتهواو

﴿ ره شېبه لك له جه ژني لادېدا ﴾

کوررگه ل وا دیسان روزی شادیه
 بهزی هه پهر رکی و دل نازادیه
 چرپه ی گه و ره کچ رو ته کاتو مال
 نارایشته ته کا به له کی ده سمال
 چاره کی خامه ک ته کانه کولی
 خرخال مه چه کی چه شنی سه هوی
 ملوینک له مل لوله له سر دل چاو پرله سورمه رومته نوپی گول
 قه قهف زولنی رهش پیچو لول وه ک مار
 تیکه ل لاجه ناخ له سر تا به خوار
 یرقه ی بهرچاوه و زرنگی کلاو زهر
 ته گریجه ی قرناو وه ک ره بجه ی نهر

وورشه‌ی گواره‌ی گوی زریکی لاگیر

هـ-ارره‌ی پیلپله و هـ-اصله وزنجیر-

شورتک و ککه‌ره هه‌یاسه‌ی پشت

گوی به‌خه تا خوار جوان تر له گهت

کهوشی هه‌هه‌نی ره‌ووشنی لادی

له هه‌اپه‌ررکیدا که هه‌ر خشپه‌ی دی

که‌وا توزی مال کراس هه‌یله و سور

هرکه‌بی کولی به‌رق هه‌دا له دور

سوخته‌ی نارنجی گوده‌له‌ک پیوه

له ژیر سوخته‌دا دو شه‌کره هه‌یوه

خاو خاو به‌وینه‌ی نیمچه غه‌زالان دیت بو سارانی قه‌راخی مالان

ده‌سته‌ی هه‌رزه‌کار رانه‌ک و چوخه‌چاک

یه‌ک یه‌ک کو هه‌بن وه‌ک شیری بی‌باک

کلاش هه‌ورای په‌سته‌کی بانه‌ه پشتین که‌تانچین ره‌می زه‌مانه

که‌وار پانتولی له‌فاسونی جوان فه‌قیانه‌ی دو‌گه‌ز هه‌خانه‌هرشان

ده‌مانچه له‌پشت فیشه‌ک‌لغ له‌مل

ته‌زیح کاره‌با توزی ده‌نک زل

خه‌نجهری ده‌بان کالان ته‌واو زیو

نه‌خشین کراوه هه‌م دیوو هه‌و دیو

دهسه سرری ئال لڤکی بهر گهر

سوجی دهسه سرر سهر مشتوی خه نجر

نازه گه نه توك دهردی له لبوی

هر خوی یوسفه و گس نیه خبوی

کلاو گرونی گری جن ته و او لڤکه له لاشان مشکی تیکه لاول

کوررو کچ له ویا تیکه لاول نه بن هه مو بو سارای لاملان نه جن

هه و کچه جوانه و هه و کورره قوزه

دینه کابه جه ژنه پیروزه

به دهم پی که نین هیشاره به چاو بهک بو بهک تری هارام تیا نه ملو

کافی زور ناجی که هیان بینی هیهج بیرو هوشی له لا نامینی

کاکهی ده هول کوت ده هول له سهر دل

هه و له زور ناجی چا کتر دیته سکول

به بی پی و تن سا تف له گوجان

گر مهی ده هولی هه گاته عاسمان

زور ناجی پیتیهی زورنا دهر دینی

می جار له سهر بهک پیا هه پیتینی

به نجه شل هه کا هه م جار له سهر کون

دینته سه ما هزار وه سکو من

به بهکر بهگی و فه تاح پاشایی

هه خانه جوله ته و او نارایی

ههندی شورده ژن که مهله و پیرن

سپس و نهرم و عمل قاشی په نیرن

پیری زه مانه ی گه نجی دیته دل

مه دهن له میزه ر هه ر بهك چه پکی گول

به بونه ی سه یرو دین بو سه رشادی

بهك له به کتری موبارهك بادی

هم جار کچ و کورر به زمی رهش به لهك

قه تار نه پی کن دهس نه گرن به بهك

بهك بیوه ژنی به تهر پیری تهر پوش

توزی چه ره له و نه واوی دل خوش

سه رجوی نه گری به له نجسه و لاره

کوررو کچ تیکال ریز به قه تاره

هم شازو نهوشان وهك گوی پررخال

هه له سوررینی په ی له په ی دهس مال

کوررو کچ تیکال دینه سه سه رشادی

نه لی بت وهر نه گرن نه مری نازادی !!

سه دل به رزی سه چا و برروانی

سه دم پی کهنی هه نا نه توانی

ما خهم هه ررا کا مل خوی به کینی

سه هزار قه یمه ر له ویا نانوبنی

مامه‌ی ریفی سپی دپته مهر مه‌یران
مهر بیر نه‌کاتو له جاری جارانت

نه‌زانیت نه‌مه‌ئیشی خوی بوه
پیری و هزاره‌یب له ده‌ستی چوه

که سه‌رچوپی کیش عه‌وه نه‌نوینی
مامه‌ئیش به‌وجوره سه‌ر نه‌جولینی

سینه‌گی بی‌ی جار جار نه‌دا له زه‌وی
بیر ناکانه‌وه له کرگی شه‌وی

له ناو خه‌یالا وه‌ها مه‌س بوه
نازانی ناخو دیره یازووه

کیسه توتنه‌گی ده‌ردینی جار جار
سه‌بیل تی نه‌کا به‌رامبه‌ر فه‌تار

مژی لی نه‌دا نه‌سونی توتن
توتن به‌کام توتن ازورتونو که‌سکون

دوکل له لوتی وه‌ک قه‌فی ره‌ش‌مار
پیچ پیچ دپته‌ده‌ر له سه‌ر تا به‌خوار

به‌م جوره به‌زم وه‌للاو هه‌رایه
کاتی نه‌زانن عه‌مه‌وه دوابه

به‌تالی نه‌کف نه‌چنه‌وه بومال
بو سه‌ر ئیش و کار ناومال و منال

شاباشی چاوهشی درهم و دینه-ار

دائے بارینن وەك هـ هـ وری بهار

بو ته نیا روزیک واته کان نه دهن

ماخوا بو جهژنی به راستی جی گن ۱؟

(فانع لاسایی نه گانه وه)

کوردینه روزی شادیه هه مو ده بینه هاتو چو

وا ده ردی دل شو کور نه ماشادی بگن به زو به زو

چون شادین له خوشی دل وەك جوشی مه نجهل بینه کول

زوررنا به طاعاعاهه عا ده هول به بو به بو به بو

نه شه بنخاته دل هه مو چه پوانی مال و ده شت و ده ر

بزن به بابا بابه با پپو پپو به بو به بو به بو

پاهاری بیتنه جیکه جیکه قالاو به قاقاقا قاقا

ماسر به قرنه قرنه قرت ، جوجککه به جوجوجوجوجو

منال به پهن پهن پهن و گور به میاو میاو میاو

کورر گهل به چنچ چنچ و سه گهل به حو حو حو حو

ههل به رری گهر به نه پ نه پ و شمخال به هازه هازه هاز

گورانی وپژ به وهی وهی وهی سه رچوپی کیش به هو هو هو

ده فیعی به پو پو پو و تاسیعی به زرزرزررو

ده مانچه نهق نهق نهق و نهق نهق ، نهنگه به نو نو نو نو

شمسی سواره حی حی حی ، هیسر به لوشه لوشه لوش
 کونر به گوم گوم گوم و ، کال باب به عوعوعوعوعو
 مهررو مهررو بلین کورران به کیزی نازه نین
 لاجو لاجو لاجو بلین کچات به شهرم و تابرو
 سواره به زرمه زرمه زرمه ، منال به قیزه قیزه قیز
 هودیش به دی دی دی دی ، خوشی بخانه دل هه مو
 بیان قو به دن دن دن و ، کهما نیچه جی جی جی جی جی
 هاور به فرر فرر فرر و ، بوقیش به قوقوقوقوقو
 لهق لهق به لهق لهق لهق و ، هی هی کره ، به هی هی هی
 قانع به هی هی هی هی و ، صوفی به هوهوهوهوهو

﴿ هه تیوله روزی جه ژنا ﴾

روزی سه بران و دل نازاد به	جه ژن روزیکه روزی شاد به
روزی سه بران و سه برانی باخه	روزی نیشات و کیف و ده ماخه
هه مو به هه رام حال و نه حوالی	گشت کس به دل خوش له ناو منالی
هه مو میزه رهی شیرین له سهردا	هه مو لباسی تازه له بهردا
هه سور رینه وه به بی دهر دو خم	هه بو مالی نه و نه بو مالی نه
لباسی به ریان زهردو سه وزو سور	دهم به پیکه نین دل پرر له سرور
روزی گریان و بی نه رار به	هه ما بو هه تیوله روزی زار به
نه باوکی هه به بهرگی بو گورری	نه دایک سه روجلی نه شورری
هه روه کو باقی ده سه ی هاوسه ران	نه پاره ی هه به بی با بو سه بران

جې خېم خورو بې پېستو په نا بې پې کښې و بې هراو زه نا
 سهرگزو په شېبو له بې دېواران عاجزو مه لول وه کښه تازېت باران
 داسروزی نېه دس خانه شانی
 خه رجي نه و روژه کانه گېرانی
 بو گمې چاکه که دلداري هه به

(۵)

یاری من جلوه فروشه دلی غه داری هه به
 سهری سه رپوشی که تانه و چاوی به خپاری هه به
 قولی قول به ندی نه لا چاوی کله لیبوی شه کر
 دم سه دهف ، شیری بروی به جه و هری خونخواری هه به
 ژېرچې نه ی له علو هه قیقو ، مله وانې زیرین
 گول له مل ، نیده به کل ، په رچې می ناوداری هه به
 بې به پاموری فوره نگی چه خوشه وه خق زه فاف ا
 نازو توزی شهوی وه سلی وه که اسراری هه به
 هره زولفی وه سکو ره ش مارو زولفی هه فی
 لیوچه ایوا به رگی گول و دو په رری گول ناری هه به
 قانما قورو به سهرت بو غه زه ل و نه و صافت
 عشق بازی به گمې چاکه که دلداري هه به
 (دوخته ری خانم گره که)
 حل ده لی یاری نه رو شوخی جوانم گره که
 دوه کی نه رم و شلو و ده سته ملائم گره که

نظری دورو خه‌بالی پرروپوچم نداوی
 خه‌می نه‌بروی سیه‌می حه‌لقه‌گوانم گهره‌که
 مه‌کرو نه‌فسونی نه‌مو نه‌و له‌نه‌زه‌رما هیچه
 بوقی نه‌ی ده‌نگی د مه‌کک سازو چه‌فانم گهره‌که
 داوو ته‌زویری دروزان به‌چه‌کارم نایه‌ت
 زبره‌زبری شه‌وی تاریکک و نه‌انم گهره‌که
 لابه‌تسه‌بیهی دوسه‌دانه له‌بوئیشی ریا
 قه‌قه‌می خونچه‌ده‌م و چاوی جوانم گهره‌که
 گهر بلین‌گه‌یفی نه‌توسه‌ر جیت نه‌یری حاضره‌توت
 سکتی خرنی شلکی دوخته‌ری خانم گهره‌که
 قائمی وردی شه‌وو روزی نه‌مه‌س هر نه‌ی لیت
 رومه‌نی سورو خرنی نه‌افه‌نی جانم گهره‌که
 ﴿ گهر به‌یاضی عارضت ده‌رخای ﴾
 ناشماعی کولی سورت ده‌رکوی شه‌سپه‌ررچیه‌؟
 یا له‌نی‌ینی دی‌گهره‌ سینه‌ت بی مه‌رررررچیه
 هه‌زه‌بازی ناسکه‌گی ده‌رگانه‌گت گهررو بدا
 تازه‌نه‌سپی هاله‌دارو یا اولاخنی له‌ررچیه
 به‌رچه‌می بو‌عنبری زولفت نه‌گهر ظاهر بیت
 نه‌رگسی بی به‌رگت‌وروت و سوسه‌نی بی‌فهررچیه
 شاه‌بازی چاوی مه‌سنت چنگک بنجانه‌سیددل

مزگره یا کونده بو یا خو هه هینی گهرر چیه؟

گهرر بیاضی عارضت دهر خه ی لژپر چارشوی رهش

به فری کویستانی چه جلوه تهرزه لوکهی تهرر چیه

وهختی عاشق مه منی دهردی دل ته بی باکی نیه

تازه به دگویی ره قیب و فتنه بی بی گهرر چیه

قانعی گهر بی جه مالی دولبه ری خوی دهس گوی

پوله سورده ی بی ره واج و دره می بی زهرر چیه

﴿خه تایی بی مه کتیب و بی عرفانیه﴾

باری نه گهت تا به گهی لهم جاده بی عرفانیه؟

بو هه مو گس ته هم زه مانه نه و به تی اینمانیه

فیره تی کوردی نه مینی وانه ما قدری وه تن

کی فروشی مالی بابی قهت به ته هم ههرزانیه؟

چاوگه گهی خای وه تن پرر بوله زینخی مفرضی

با به قنطلی صداقت دهر بنده بین ته م کانیه

بیرگه نو بو خاتری جه مشیدو ته یوبی وه لی

بوچی دهس هه ل نا گرز لهم بی سهرو سامانیه

ههرگه می بو خوی به جاری بو به پیاوو هانه ریز

تیمه په ستین گشت خه تایی بی مه کتیب و عرفانیه

فکری کوردی انحصاری دوشته و هه چیکی تر

یا گهری پیاوی نه فامه یا خه ریک شه بتانیه

قالی هار وه ختی له صوی هیج نه خوشینی نیه

فهری زوخاوی نزاری و وه رهه می کوردانیه

﴿ له ناهی من حه زهر که ﴾

کونم خه ریگی تازه ده رده

سورشکم گرم و نام خه بیل سه رده

بحمد الله تناسب ههس له به بنا له خه م تا قم له حسنا یار فه رده

وه سکو (قوس و قزح) هه ل دین له وه صلا

له بی نال و له ب پر بارو زمرده

عجب ماوت که دوشه پیکو نابن

که چی بالای وه کو گول قه لبی به رده

وه کو حانم له به خشن دا به اهدا

له به رچی وا له به ختی ئیما رزده

وونم ئه ی گول له ناهی من حه زهر که

وونی عنقا چه خونی ههس له جه رده ا

له ده شتی عشق بازی یار قانع

عجب شیرین هوار بکی نه به رده

﴿ کرده بی شه بتانیه ﴾

که رچی خوم شتی زه مانم فیکره کم لوقانیه

وه حشیو سه ره هست و گیزم خولقه کم انسانیه

که ره حه سه د لابه ی خه یالم سه ده رستو به ست نه کا

قهت له زاهر تی مه فیکری سوره تم شیخانیه

مهر بهوا بمزانیابه کاکي کوردم گوتنه زهر
 لاوی خوین گهریم خه ربکی ئیشی فاو کولانیه
 مردنم چاکه عزیزم بیژنه خسر و نژاد
 ئیسته مه حکومی جه پوکی جوله گی کاشانیه
 کوانی نه و بازه چریکهی سه دسه هینی گهر نه کرد ؟
 بوچی له ق له ق خوی ره ئیسی چه شمه وو سه رکانیه ؟
 فاوی قانون و عدالت هم پلاوی خانه قا
 ائمی بی جسمه سه راهه ر کرده بی شه بتانیه
 چون زه مانه خوی هه له و سه یاره ته بعم و تاره زوی
 قائمیش گاهی عراقی گاه گاه لو بناییه
 ﴿ کورره گت علمی بخوینی ﴾
 نو که بایی کورره گت علمی بخوینی چاکه
 عالی جه هل له لای من به مه سه ل خاشاکه
 وهره بنوارره له کوردا نه وه وا علمی نیه
 حاملی کوله گه و زهر گت و ده ف و مه شا که
 بهر له وا علمی حق و شرع و حدیث و قرآن
 جا له پاشا له صنائع به دات کام چاکه
 پینه چی گهر به تظلم له وه تن دورو گوی
 له هه مولایی به سایه تی عه مه ل و بی با که
 کورری پاشا له غه ربی به ئومیدی نانی
 واپه شیوه که ئه لی گیزی خه می تریاکه

نهوه پارهی هیه دایم بده ماخو شهوقه
 نهوی پارهی نیه جاوی به نه بد نمناکه
 قائمی چونت عملو که سبی نیه بی نه نه ره
 سه ده هزار ده فعه نه لیت خوز که به وهی خه کا که

پینج خسته کی

نهی وه نه ن بعقوبی نوم و یوسفم لی گوم بوه
 نهی وه نه ن به دناوی نوم و نابروم بو تو جووه
 کی فروه شتیق به وه الله نانی خیری خواردوه
 ریشی نامهردی در بزه و صادقه ؛ به چکی جووه
 نهی خوا هستی له خه و نه م به خته حیزه ی نوستوه
 نهی وه نه ن گهی خوش نه بیتو زای پریش و به سوت ؟
 عه بی بی خبویت نه بی هه ز پررو زیوه نان و پوت
 دیته می شم کولی روزی ده نگی ناله وروله روت
 شه رنه روحی خوم وسی کورر که م به فوربانی له بوت
 کی نه لی نه م بی شه چوله شیره کانی نوستوه ؟
 دوژمنان بوچی به ناحق هه ر خه ربکی هاتو چونت
 خوی له من چا کتر نه زانی نه و له گال کورد بو کوشون
 ناخنه خویان ده چی بکم بی حیاو بی نابروم ؟
 به چکه شیری نیفتانم شیره زای شیرانی زون
 رشتنی خوینی عدو بو کورد به ارنی هاتوه

مهی وه نه ن د قهت له حالې تو نه گم عه بیت نیه
 صاحبی رزقسه و کهرامهت خاکه گت فرده وسیه
 توزه عه بیبکت بی هیج تر نیه بی علمیه
 پیم باین نهی عاق لانی کوردسان وه حمی چیه ؟
 لاهه کانی کوردسانم شانیا کز کرده
 گهر له شار په کدا په کیکمان ربه دیناری بیا
 یا به نانی خوبه وه نیشی له بو خه لقی بکا
 بابی خوی بو سه ربرری رازی نیه نایدیشی خوا
 خوی نهی هر گس که نانی جو پنخوا شو کری بکا
 نالی هم ربه له کوی به وکی له بومی ناردوه ؟
 کی له استهلاکی ... عانه بی نیرایسه زور ؟
 یا خو پاره ی ... خه رج کرا بو شاره زور
 خوشه لای نه بله و نه ران ده نگی ده هول و نه شتی دور
 با که میشی تو (منوچهر) و نوبش وه کک (سلم) و (نور)
 په کک وه له و گم بی برا گم چا که هر نبوه ی دوه
 قائما تا کی به شیتی بو وه نه ن نه دیر نه کی
 بی نه نتیجه بوچی بو سردو وه ها نه قریر نه کی ؟
 یا له بو ابرازی جهوه ر خوته وا نه حریر نه کی
 ده کک درو مالی بشیوی شهرته توش ته زویر نه کی
 دا گوه بو خوت له کونجی چپته له ماتو چوه ؟

﴿ به کی بو و رع و سبواک ﴾

عجاب شو کړی حق نا کهی له سر هم نعمه ته چا کها

وهره سه یرو ته ماشاک که چاووت چه نده رونا که

دیان سازی به چهن لیره دیانت بودرست کاتو

۱-۴ لی ره سمست له بابی بی ده سوکاری گه لی پاکه؟

ته گهر کویر بی به سه دلیره چه کیمی چاکت نا کاتو

به به خشش یا بزانه خوا خوابی بی که سو نا که

همو ته نعمای پی داوین هه تا شو کړی به جی بینین

ته گهر مه یلت به قلیانزه و ته گهر مه یلت به تر پاکه

دورستی کردوه داری له بو ته سپایی دنیاو دین

به کی نهی بو سه فار به زم و به کی بو و رع و سبواک

ته لای ته دنا پیاوی خوا چه نه و شیروان چه گارانی

له لای حق هم همو دنیا به قه د به کت زه رره خاشاک

که تو وا و اعظی قائم له بو خوت بوچی بو دنیا

دلت پررناهو نالینه دوچا ووت سورونم نا که؟

تی بفکری که سر اسهر همو نیشم هونهره

ره منزه مه عنایی که لایم به حه قیقه ت گوهره

همه تم عالیه ته بما چی بکم کیسه نه هی؟

بازی ته رر لانو ته واره که به بی بال و پهره

خه و له گهل نه شکی خه ما هانو له چاووم روپی
 نه گهر راوه به گومانم له گه لی هاو سه فه ره
 نیکه هی چاووت نه گهر جه رگی منی کون کون کرد
 تیری موزگانته هه کا کت و بو هه قیقم جگهره
 له بیابانی فه نا بو سه فه ری ملکي عه دم
 پی په سهر سهر به قه دم لیده بر رو بی خه تهره
 سه گمه گهس وار له ده وری سه گه گت دعه ته و اف
 خاککی ژیر پی ی سه گه گت بو مه گه سی دل شه گهره
 سینه گت خایه قانع دله گت شوینی نیه
 لای چه شو خیکه دلت بوچی وه ها بی نه سهره ؟
 پیا له ی مه ی گده واره
 خوا دو لبهر که بی ره چه له بهر چی قه هری بسیاره ؟
 دلم وه کک تهیری پی باله به دهس تلفو گرفتاره
 خه می ده وری وه ها داوم نیه ریگه ی فرارم قهت
 له هر سه حرایی دانیشم خه یالم چه شنی دپواره
 ره قیب داخی ده رونت بی که ناله ی پررله ده رد م بو
 نه خوشی خسته روی دنیا- له لین چاوانی بیاره
 به گهری له زو تی عالم هه سوتینم به یه ک جاری
 له داخ هه بهخته نوستومه که بهختی خهلق هوشیاره
 له لی قه ومانه وه زانیم که سهر گهردانی زور چاکه
 بناغهی مه جلسی به زمه پیا له ی مه ی که ده واره

بز و خلوی جهر گک و تاریکی دهر و نم رهش وه کو زولفن

چه خوش به ختم له ههر لایم ره فبق و موسم یاره

له ههر مهشقی بروی تووه وه سا شمخیری ررا کیشا

له جهرگی من درا بویه که گولی جه وه هری دیاره

خه لایق مات و حهیرانه به نه فحهی صاعقهی دوریت

وهلی قانع به نساوی لبوی تویه زیندو هوشیاره

﴿ گیره شیوین ﴾

ههر که خالی بی له فکری میلهانی قهت سهرنیه

دل که گهری تیا نه بی قهت قابلی دلبر نیه

پیاوهتی نه مررو به نوکی خامه یه و نطقی زوان

ادعا موحتاجی شیرو نه سلحه و خه نجهر نیه

بو عروجی نیشمان و نه خذی حورریهت سهره

کورده نه ما کام سهره را سهرانی سهر به بهر نیه ؟

شیر له خوینی خوی گوزه شق کردو نه عرهی ههل برری

ررهوی نه مری کرد که نوبه ی نه عره تهی حه پدهر نیه

گیره شیوینی که نهی هیشت سورری راستی قهت بده بن

خوی بنه ی بی کار و میسه قهت خه تای ههر پهر نیه

که متیار ههر و اله سهر فکری « فوزی » قیمةت بکا

سه د پلنگه لهت لهت کری نه و داخلی ده فتهر نیه

وا چه قهل باوی نه ما میسقانی سررداری بررا

« قالی » بوجی له فکری نانی بی پرر گهر نیه ؟

پرسی عه رهق و شه راب

جلریکیان شهیتان چو بولای جوانی

جوانیکی مه غرور نه حوال نه زانی

وونی من مهرگم واهاتم بولات سی شتم هینا بو تو به خهلات

یا نه بی نیسته مهر باوکت بروی یا به چه قویی زکک داکت بدرری

یا دو سی پیاله عه رهق بنوشی یا من نهت کوزم کفن پیوشی

جوانه تی فکره که عه رهق چاکه دا کو باب کوشتن زور سه هم ناکه

عه رهقی هینا خواردی زو به زو

له پاش نیو سه عات ته و او مهر خوش بو

باوکی مهر برری داکي لهت لهت کرد

هیشتا هه لهتی بودراوسی برد

خوزگه داری میو مهرگیز نه رروایی

یا نه گهر رووا ووشک بیوایی

هه تا عالی شیت نه کردابه

تا برروی انسانی وانه بردابه

مشته بودوم و پینه چی دهرزی

عه بیسه بو تو که نه سلی کوردانی^(۱)

حورمهتی خاکک و باد نازانی

(۱) قانع و مخق نه هم خه زه لای خواره وهی و توه که له هه مو کوردسانه

کاندا نوسراو پابه نرسی پابه تورگی نه نوسرا .

کاغزت بی به توری نه بنوسی یا زوانی زه بونی ایرانی
 کی عه رب کاغزی به توری بو ؟

یا عه جهم کی به ره می عمرانی ؟

مشته بو دوم و پینه چی دهرزی هـ هـ علافیش قه پانی کیشانی

تو نه بینی خه یات شهش دره می وه کت مقص دابنی له سه ررانی ؟

یا فاتی سوزن و گه نه می کو پانت یا مهلا وورده پیتی سلمانی

نه نه هر کس خوا له سه ریشی به گهرم زه چی کردو خولقانی

« قانما » قهت به خوت نه بی دلخوش

تویس به کیکی له خزمی کوردانی

﴿ شانازی به نه دیبه وه ﴾

شیرین ترو سولتانی مقالاته نه دیبی

سحره، هونه ره، گه شف و گرامانه نه دیبی

چی وه نه زو خزمه تی خه لکه نه ده بیات

داخل به سه فو ده فته ری طامانه نه دیبی

بو بوی وه تن خشه به قین شعری نه دیبیات

لابق به تن او مه دح و مقامانه نه دیبی

گه شوره گه هی وه سه فه گه هی هه جوی به خیله

گه ویرده گه هی زکرو مناجاته نه دیبی

بو نه هل هونه ر دورری گران مایه بی محضه

لای بی هونه رو عه قل خرافاته نه دیبی

تاجی سهری له بیانه له سهر ته ختی نگارش

نوستانی هه مو شعرو غهزه لیانه نه دبی

دوی پیری نه دهب هاتو ووتی « قانمی » بهد بهخت

لهم عصره نه لین بهزی سه فا هاته نه دبی

﴿ نه هه لکیش ﴾

هه مرو له ملکی حسنی مه علومه شه هریاری

« شاید که عاشقان را کام زلب بر آری ؟ »

ره می به حالی من که چون زای دل به سویه ا

« بر بی دلان مسکین تا کی جفا و خواری »

تا کی مثالی خالت بهد بهخت و دل سیام

« تا چنده همچو زلفت در تاب و بی قراری »

وا چاکه شه رحی ده ردی جهات ته و او به یان کم

« گر شمه بدانی شاید که رحمت آری »

وا مهستی چاوی تو بوم سه رسام ولیو کارم

« تازنده ام نورزم آیین هوشیاری »

یا خوا به خیری نه مرو شه مال دیاری هینا

« از بوستان وصات بوی امیدواری »

عه بد یکی حه لقه که گویم ررازیم بهزه جرو داخت

« ورمیکشی بزورم ورمیکشی بزاری »

بازاری عشق بازی چه ن پارچه یکی وایا

« دلهای م جو آتش لبهای رودباری »

جو پانیازی قاصد روح نیشاری درینته

«سر بر نیارم از خاک از روی شرمساری»

تاخر به حالی «قانع» ره می بنهرمو قوربان

«تاچنده نا امیدئ تا چنده خاکساری»

﴿ وهسیت بو کونه کک ﴾

همی کونه کک تو که کوردی ته بی کوردی بی

مهم کوزه کاک نه لی هه رنه دهسه ی بردی بی

وهسیتته دروله له گوپی بگره وه کو حه لقه بی زهر

بو بلندی وهنتت روح به کف وهردی بی

گه رگه یشتی به معاش و بوی به مأموری به کی

نه فروشی وهنتت هه ر به هیوای مهردی بی

گه ر دو سه د ده فعه له سه ر خای وهنتت حه بست گن

کول نه دهی به لاکو ته تویش جاری بی نهردی بی

دروله گه ر تیغ و تفه ننگ هاتو به کارت نه ده هات

وه کو بابت به قه لهم نطق دهرو مهردی بی

دروله کورد غیرسی نیه نازش و نازو ره حهش

دائما ناره حهت و سه ر به خه م و دهردی بی

﴿ پهروشی دل ﴾

حنی بو لبول له گه ر گوپی دل له ناله م تاوی خالی بی

خوا به ختم له له و به دتر گیروده ی ترش و تالی

له و ه سنی نه گریجهی خاووت نه گهر شیری به دلمابی
 له تأثیری ره شی زولفت نه بی دل ههرزو خالی بی
 نه بوجاری له لاما دابذیشی دوس له مل به کت که بین
 مه گهر داخت له گهل جهر گم ره فیتی ملک و مالی بی
 من و تو سید بهرو خورین که تو هانی نه بی برم
 نه زانی قاعدهی عشقه کسی له م باب به حالی بی
 هه مو زه خمی به دهن کوچهی دهر و دیو چون نه بی یاران ؟
 کسی پیکراوی په یکانی که مانی پوری زالی بی
 دیواری مه حبه سم شهرق و جنوب و غهرب و شیاله
 به چی ابرا نه بی مجرم خسه تا باری منالی بی ؟
 نه و نده نه قشی لبوی تو له جهر گت و دلمه دا جی گرت
 نه بی خاکی مه زاریشم له باتی سور نالی بی
 به چاو گیران و دوزوانی له قانع قهت نه دهی ته عنه
 به یانی خهم به چاوو دم نه بی ههر کویر و لالی بی

(نی کوشین بوده رمان)

چه خوشه دهر د نه گهر دوس دا له لای یاران و دهر مانی ا
 بیابان دورنیه ههر گیز که مه علوماته پایانی
 له مذهب عاشقا کفره پاریزی و جود و روح
 نه بی گیانت نیغان گاکهی له وه خنی تیر بارانی

ده سوفي شهر به تي مه رگيش حرامت بي چه جاي نعمت
 كه خوي ناخاته مه يداني عشق بورا حه ني گياني
 مه گهر جي هيت و مه ود ايم به هم بي عقليه ش زانيم
 كه نابي خوم پاريزم له گيرو داري مه يداني
 كهواني فهوسي نه بروي بي وه يانيري موژه ي چاوي
 به دينم عاره گهر چاروم بقونجيم له به بڪاني
 مه گهر عاشق خه مي كوشتن بخوايا ده ربه سي سه ربي
 وه سكو سوفي خه جالت بي درويه عشقي جاناني
 حه كيمي خوي به ده ردي دل بناليني وه كو قانع
 وه كو مه شماري قانع بي به ها به فه ني ده رماني
 ﴿ خوت به گه وره مه گره ﴾

كو بخايه كك ناني بوله نجبه ري برد
 زور زور به سوكي ته ماشاي مه كرد
 ره نجبه ر بي زاني وتي نه افاي خوم
 تو وا نه زاني نه افريده ي نوم ؟
 من پاره م هوي تو زورت هوي
 فيزي جي مه گهي هه ي كوست گوي ؟
 تو له گهل من دا سه رف مه گهي پاره
 من روح سه رف مه گم صبح و ئيواره
 مه گهر وه گو من بيل نه وه شيني سه وسا نه زاني جون داله ميني ؟

من فازو بهرگی تو بهیا نهکم عمری عزیزى خوم بهبا نهدهم
من بهخو دررایى قهت ناخوم نانت

تهنسا نیو سهعات نابعه میوانت
من زور و نو زهرر نهده بن بهبه کتر

هردو مه منون بین به کک له به کک چا تر
گوهدری عه ر هق نه ر زینمه زهوی

به تال ناخه ووم مل بکم قهوی
به کی نه به خشى به به کی به رات هبیچ حه قى نیه فیزی له سه ر کات

نه گه ر هات کردی نه وه گه ر به

له گه ر به دتر ده ر دى سه ر به

سودی گه ر ران

هدر گه ر ره کک سی به ر له مال ده ر نه چو

فاندهی مانگک و روز بو نه و نه بو

نایه چیه به حریکی بی بهی

جه واهیر و دورر چون به پیدا نه گهی ?

فرمان

قهت زیبرو زبوی نایه ته گیر فاف

نه گه ر عه ر نه ر نه نه نه نه چی و سه نه ر

به کاری نایه ت جه وه ره و هونه ر

له گه ر نه نه نه نه نه چی و سه نه ر

که و کونری چون بو دپنه داو ?

درهخت بچولی لبره بولهوی نهورو اتهوزاسی نزیکک ناکهوی
 ناوگر نهجولی فائیدهی چیه ؟ خهله داشتنی بهله بهد نیه
 دې چول سهه هزار قانعی فهوتان
 شوینی دیار نیه تا تاخر زه مان

چو تی کوشین

نازبز بهاره دنیا نه خشاوه
 کژو کیو وه کک بوکک به گول خه ملاوه
 خه بهی گولالان به سهه هزار رره ننگ
 سهوزو سوروزهر دوه کک پارچهی فاره ننگ
 ناهرین بهار هه هزار ناهرین
 نه کهی به به ههشت ساراو سه رزه مین
 ده شق پوشی ووشکک نه کهی به گولزار
 نه برری کهوای سهوز به بالای چنار
 بولبول له گولنه ن کوله نزاران
 چریکهی شاهین له سهه کرساران
 به زوانی حال ده این نهی میلاوت
 سهری دور بین له سهری غه فلهت
 جلون له گهلی به شهر جی ماوون ؟
 هه تا قیامت نا گهته بو گهله
 نه ویش بیه ررزه ناله به هوا
 له بهر تهزانی دهره ناله به هوا

چونسکه نی کوشان بون به و پیاوه ناویان مه شهپوره به روی دنیاوه
 نیسته ییش به گانه دایری هه بیجان
 ناتش میلی تیر سه راهه ر دنیاان .

﴿ نه سرین لای قانع شکات نه کا ﴾

سه لام علیک مامه ی ئیختیار علیک السلام کبژوله ی نازدار
 مامه به ئاشنا دبیته پیش ج—اوم
 رروله گیان ره نه گه من ، زور گه رراوم
 بی قهیری نه بی ناوت نازانم ناووم قانمه ر شهیدای فیشتانم

توی مهلا قانع شاعری هوزی

دایم جاوه دروان ، بو ، بهرزی کوزی؟

رروله گیان بهلی قائم ناوه بو،خوم و بو تو جهرگم سوتاره
ماموستا نیمه گشت بهش خوراوین

بهلام ، له لادی تهواو فهوتاوین

بیستومه جار ، جارگه ناومان نه بهی

تهی بو هاوارمان تهواو بو ناکی؟

تهومل تا ، تاخر هه ربهش خوراو بوین

له ناو ، کومهل داسهر دانهواو بوین

هه تامنا این زه لیلو ، خوارین عاجزو مهلول دایم خه مبارین

گازه جرو لیدان گابه رروت و قوت

چلکن و پلکن وینهی مه لکموت

نیمه هیشتا کو واین له دهوری بهرد

چاوههل دوراوین به هه ناسهی سهرد

تهربلیم ته شهو ته چمه سینهما ته این تو ، کچی حیات بو ، نهما

تهربلیم ته سررو ته چم بوقه تار

ته چم بو ، گهرران له شار بو ، ته وشار

حهی لهم نیرکوررگه ، که پیدایا بوه ؟

تا برروی شیرینی له ، دهس ده رچوه

یا ، بلین ته مررو کانی به هاره کانی سه برانی گولو ، گولزاره

نیوهررو دواپی بچین بو، هر داف

بوسه بیری بههار له گهل ، هام فهدان

کچی تو ، کچی داگوه ، له مال نابی ، بی بته دهر به درپژی سال

مهوهل تا ئاخو ئیمه هر دیلین ژیان سوتاوو زارو زه لیلین

ماموستا کچان منیانت ناردهلات

به نام پی هینایت گوتنه خاکتو ، پات

یاوه کک زه مانه ی قریهی قه دیم بمان خه نه چال ، به ساغو مه لیم

یا ئازادمان گن لهم ده وره ی به رده

لهم لیوه ووشکه ولهم رره نگه زه رده

ئیمه ناویرین بلیین ئینسانین دایکی دوا رروژ ده سته ی لاوانین

حسابمان بگن بو ههل بژاردن رروژی ئینتخاب بو وه کیل ناردن

هر وه کو به شهر پیمان بخوینن له سه ر خوررایی مه مان رره نجین

ئیمه یهن وه کو کورر چه ز له ژین نه گه ین

حه ز ، له زانین وتیکوشین نه گه ین

نالین وه کک خه ربی نه واو ئازادین

یا ، وه کو ، کورران نه واو دلشادین

ئیتر مامه گیان توش گه یی خوته ئاهو نزوله ی کچ به ، نه ستوته

﴿ قانع ﴾

کچم به سه رچاو کورپه ی شیرینم

یاخوا به کزی ئیتر نه ت بینم

هیچ خفمت مهخون دنیا گورداوه

کورد له خو چاوی چاک مهل هیناوه

پیتان مهخویقن زور به نارمزو به، مه بلی خوتان مه تان دهن به شو

له مالو، میرات به همتان دا مه نری له گهل کوردا نا فرقتان ناخوری

به همتان ناخوری همتان پی مه دهن

له کورران چاکتر به خیوتان مه گهن

بتر خم مهخون نوری جاوانم

ماهوی بیابان دایکی کوررانم

﴿ قائم وشوان ﴾

دروژی دریم گهوته مهر بهندی شاخی

کیویکی دارسان به رزه ده ماخی

کانبی به چه کانه کانی ، به هاره

کوردسان مه موی چه شی گولزاره

کاتی لازادی دپلی زستانه مه پرو نه ماشای دیده مه ستانه

نزار پرر له گول گولی فراوان

مهوزو سوروشین وه کک دلی لاوان

گهرهس له سه رچوز مه نی به خهروار

مه له کوک زور کوک کاشمه له ناو نظر

دریواس مهی و صاف وینهی هوشه ی زیو

مه مال لری مه دا هم دیو بو مه دیو

بیچک به به کک چل وه کک من ته نیاو تا کک

ته وه سای سیه ر من نامبته ی خاک

خوزه گه لالول قومام کلام لار ترشکه و تدرله هزاران هزار

وه نه وشه له چه م له پای به فراوان به لاله برمه فرمیسکک له چاوان

به رزه لنگک سه ربه رز گما گورال به تهوق

بوی ته داو با به گهش و پررله شوق

که زانیم دنیا ته واو گول گه شته چه پکی نزاران چه شنی به هه شته

پالم دابه پال دار مازو داری

روانیم که تک تک عطری ته باری

نوارریم له لاما هه ندی چه یوانه پررمه ی می گهل و ته قهی گوجانه

دیم نه وجوانی سکه په تک له بهر

گالوکک له مه چه کک کلاو له لای سر

شمه الیک زهره له توی بهتینی

مه ر چا کک تی فکری مه ر نا نای بینی

مه ر چه با خالو چونی کا که گیان له وبا که و نه به بن قانع و شوان

مامه به خیر بی خه لکی کام خیلی

جیت لی گوم بوه بهم جسوره و بیلی

و وتم با به گیان دلم گوم بوه ته ی تو نازانی که بو کوی چوه ؟

پیکانی وتی مامه دل گشتان

ته سورر پته وه بو ، ده وای نیشتان

خوزی رلوه منته بانگی بکم بوت

بیخه مهوه ناوسینهی تنگی خوت

نهوی له شمخال له هوای (هه‌ی دل)

هه‌ی ادله‌ی نامه‌رده‌ی نازک وه که گول

که بهنجهی جولان هه‌ریه که هه‌وایی

هه‌ریه که ده‌نگی هه‌ریه که نه‌وایی

گویم گرت که ونه سه‌ریه‌زم و شوری نه‌ی

چوپی چه‌مهری مقامی (وه‌ی وه‌ی)

گا (مینامینا) تاوی (تله‌وبهل)

گا (له‌بلی له‌بلی) هه‌وای لای می‌گه‌ل

تاوی (خرنگه که) تاوی (ئای نه‌خشان)

گا (چاوه‌رره‌شی) به‌زی (شانه‌وشان)

تاوی (سی‌پی‌پی) گاهه‌وای (لای‌رران)

گا (هه‌ی سواره‌ی سوار) به‌زی روی مه‌یدان

گا (سه‌وزه‌سه‌وزه) تاو تاوی (حه‌یران)

گا (بوکه‌وخه‌سو) به‌زی ژن هینان

خاوی کرده‌وه‌ککری ده‌مارم که ونه‌وه بیرم یاری دلدارم

کز کز بوی گریام تا، نه‌واوی کرد زانی په‌شیوم شمخالی لای برد

﴿گفت و گوی دو بولبول﴾

جاری بولبولی سه‌ریه‌ست و ئازاد ئه‌سورایه‌وه زور به‌خاتر شاد

لهم دار بو همو دار لهم جل بو همو جل

لهم باخ بو همو باخ لهم گول بو همو گول

مانگی له کویستان ، مانگی له گرمیان

روژی له دیهات ، روژی له هارانت

روژی ربی کونه دالائی مالی خاوهن دهسهلات حالو له حوالی

نواری قهقهه سبک له زهر کراره له گوشه‌ی دالان هه لئاوسراوه

بولبولی تیا به له خوبنی به گهرم نی له چریکینی به بانگی بی شهرم

قاپی پرر دانه و قاپی پرر ئاوه له فارقه فه سدا ، بوی دا ئراوه

بولبولی غازاد ، وئی لهی بولبول ا

له من خرابتر عاشق به روی گول

جیم بکهره وه عبه زوری خوت له و دازو ئاوه که نه بهین بوت

به خبوم بک به دراوسیت بم

هر وهك خزمه تکار خای بهر پیت بم

بولبولی گیراو وئی به سه ره به ست

له شیت خرابتر به خورایی مهست

مه گهر نازانی همه زندانه هم دازو ئاوه گشتی سندانه ؟

هو گورانیه که من له بخوینم شین و گریانه خوم له لاوینم

ژیانی گیراوی وهك زاری ماره

کهی له ساچینی هر کهس هوشیاره ؟

به زکی برسی له چلهی زمستان

سه ره به ست بگه دریم کویستان به کویستان

خوهنده له ناو قهقهسي مالتون لسمه تهختي عا بهزاري و زه بون

لم دان و ناره به ميرام بي

جون هيوام نيه قهت نه جاتم بي ا

حجرتي كوشيني بازو، كه له شير

جلريكيان باري ته ررلان ته واري كهوته راو كردن له كوه ساري

كه له شيري زل له هوار كووني جي مابو له خيل به هر چلوني

كه باري چاو كرد چوه زير داري

نهك باز بزاني بوي بيته خواري

بازيبي نيشته وه له سر پوپهي دار

ته ماشاي نه كرد له زورو له خوار

نوارري كه له شير خوي پسوداوه

به روي خاكه دا چاك دامر كاوه

روي ني كورد وتي: نه ي باري غم خوار

هاوپه ررو، هاو خوين هه روهك من بالدار ا

بوجي نه ترسيت هه لفرره بو لام؟

ناوي دانپهين به مهيلو مه رام

با له زيني بهك چاك هاره زا بين

له پاشان هر كهس بوجي خومان چين

نه ترسه چاخي ظلم نه ماوه خوين مژبن ته وار به روي ديناوه

ته له شير زاني كه باز نايكوژي هه روه كو جاران خويني نامزي

له کون هاته دهر نواری بولای باز

له گهل په کتری گوتنه رازو نیاز

ونی : مهی شاباز ا خاوهن دهسهلات

من بلم نیسه هه لفررم بو لات

مه بی هه نوم گهی ته وانام نیسه گنهم توانی دهسهلات چیه ۱۶

بتر وهرای دا ته مهلی بی خـیرا

کزی ژیر دهس ژن به نانه رره ق فیر

مه وهل تا تاخرتی نه کوشاوی بویه وا نیسته ته و او دامای

ته گزده له خوت تا نه گه یته لام کی بی تی کوشین نا گا به مه رام

به تی کوشینت زور بی یا گم بی نه گهی به نامانج خاترت جهم بی

گله شیر له ویا غیره تی نوان بو لای هاوریکهی بالی راوه شان

سی به کی رریگای تهی کردودا گوت

چون دا گوتنی ا زور به لارو چوت

ته هجار دوباره دای له شه ققت بال

گه یه نیوهی دار به هزار ته حوال

بو جری سی هم هیزی دا بالی

به هر جور بی بو گه یشته پالی

ده میان تا ناو دم په کتری به جوش

پهك به په کتری ته و اوای سه رخوش

چونکه گله شیرتی هیزی دا به خوی

ته وه که ته یوست چاک ده منی دا بوی

هرگس نی کوشا هوبنی دیاره

بومردن چاکه پیاوی بی کاره

﴿ زنی نابینا ﴾

کچیک نابینا بی بهش له چاوان گهوته سهر خهبال دهرچی له باوان

شوی کرد به پیاوی بی دهستی ههزار

کاتی گهوتنه بهک له کاتی بههار

بو بههاری ترژن زکی پرربو بوباری زابین گهوتنه هاتو جو

کاتی زا کورریک ههروهک بهرخنی نیر

سپی و خهرپوله وهک ناشی بهنیر

کورری بهخبو کرد بهدهس تی کوتان

بهو بی چاوبه کورری بی گهبان

هه بوت باوانم ا هیزی دله گم ا له باخی ژینا نافه گوله گم ا

خه م هومه نیه گهن بی چاوم له دنیای رونا تههواو داملوم

من چاوم ناوی سهیری دنیا گم یاخو ته ماشای می گهل و مالات

بو به وا دائم زارو زه بوئم

نازانم رروله پارچهی بلوژی

هه گاته نهلهک قرچهی دهرروئم

ررهشی باسهوزی سپی باسوری ا؟

ههخ نه نیا تاویک چاوم بیوایی

سهر تاپای بالای توم بی بدیایی

باش هوه مهردن له لام زور خوش بو

چون له گورریهدا هه توم له هوش بو

(ژبانی کچ)

کچی بهسته زمان دهره ژبانی سینهمایکه مه گهر بزانی
 که له دایک بو ماهه نگی نیه مه لین تاي کچه فائده ی چیه؟
 پی پروزانه ی کس بو نایه نی

هیچ کس به چاکه هر گیز نای دوینی

پررو پیره ژن دهوری دایکی ته دهر

هر بهك به جوری دل خوشی ته گن

خهم مه خو خوا له سهر گهره م پی

سکور ریشت ته بی خانت جهم بی

بو نیشی ناومال بو هاتو چوی دهر

مه میش پی ویسته له جی ی کاره گهر

سه د سال نه خوش بی نابینی دهرمان

له جی دل خوشی هر چه پوک لی دان

نابی نان بخوا تا هه مو خیزان نه چپته دواوه له سهر سفره ی نان

له پاش خوان بخوا او حاجت بهوری له پاشان ته میش ته گهر نه توری

ته گهر بتوری هیچ کس نازانی به برسی ته گری هه تا ته توانی

نابی به دارتاش نابی به توجار نابی به نال به ند نابی به عه تار

مه گهر له حوشه سهر بیدسته دهر

دایکی نی ته خوری بی حه پای ما گهر

هم بهسته زمانه هه تا پازده سال دیل و گراوه دهر ناجی له مال

کانی گوره بو دینه هاتو چو به لای ناخبری کچ ته دهن به شو

له کورری وه ستاو بهزازو قه صاب

داوا کاری ئه بن له چاگه و خراب

نیوه ئه فندی و حاجی ژن مردو بیچوه خانه دان کوزو رابوردو

ئه عجار داکه و باب ئه کهو نه ته دبیر گوی نادهن بهوه جوان بی یاز پیر

نه ماشای ئه کهن هه ر پاره ی زور بی

ئیترا که یف خو به ره ش بی یاز پیر

کچی بهسته زمان ئا گای لی نیه نازانی چیه ی داکه و باب چیه ؟

بابی دیته جوان حاجی زور چاکه خاوه ن پاره به و زور زور دل پاکه

گوی مه دهن بهوه دانی نه ماوه نه مه نی جوانی ته و او فه و تاوه

لیره و مه جیدی له تا که و جوته کومه لی کردوه تا ئاره زونه ا

کاتی کچ زانی که ته بدهن به شو

ئه بدهن به حاجی و دنیای لدهس جو

خورر خورر فرمیسکی له چاو دیته خوار

بیچ ئه دا له خوی وه که ماری زاملر

ئه لی هه ی جوانی ا هه ی دنیای روشن ا

هه ی دایک و باوک ا هه ی دوسر دوزمن ا

هه ی گه و ره کچان ا هاوسه ر هارقه ر دان

های بهش خوراوان هه ناسه ساردان

بوچی کومه لی حمایه ی حه یوان ناپرسن له حال ژبانی کچان ؟

هه ر ئینسانیش نین مه علوم حه یوانین

بورجی بی خم خور له روی جهانین

خو حافیز تاز ازاد گن گوردن

وامن ری کوم اوشاری مردن

﴿ تی ههل کیش بوپی گننن ﴾

سه بری مه نجهل گن جنون پرریه له چیشته

« خاك بهر سهه ر کین غمی مه نامههرا »

سهه تفم تی گن له سهه ر یا پراخ و گوشت

« مانه می خوامیم نه ننگ و نامههرا »

دوبنی دهه گای مه تبه خم له داخرا

« خاك بهر سهه ر نفس بهه فرجامههرا »

تا گری لوقونته چی بو ئه افهرین

« سوخت این افسورده گانی خامههرا »

غهری حهنوا تایی دهه شیرین ئه کا

« کس نمی بینم ز خاص و عامههرا »

دوبنی بهک گپهه له کپهه خانهدی

« که زدم یکم باره بور ئه آرامههرا »

چون فدای باجی مه جی چی چیشته گرنه بی ۱۲

« ههرکی نید آن سهه روی سیم اندامههرا »

کانما بائیسته بی نانی بهلام

« عاقبت روزی بیابی کامههرا »

﴿ مادهه میزاد وه کو گولالهیه ﴾

بازی گول بی بو بهلام جوانه ته ماشا ئه کبیت پرر چنگی بانه ۱

ٲهو گوله چونكه هبچ هه نرى نيه

هبچ كهس نابهوى فائدهى چيه ؟

مه گهر منالى بى عقل و كاس بى هه رتا سيس ته بى به لايو خاس بى

به لام هه رگولى خاوه نى بونه خاوه ن حورمه تن تازه يا كونه

هه رتا تازه به گولى مه جايسه هه كرى به گولار وه ختى كه سيسه

وه ختى هه تر ته دهى له سه رو سه ردل

هه زار ره هه تيش هه نبرى بو گول

پياوى وايش هه به خاوه ن هه ماه

ته ما حه يف ا سه د حه يف زورى كه ماه

هبچ كهس نابهوى به خبرى مر دو

مه گهر نه زانى عقل نه گر تو

زورى وايش هه به كه ناشيرينه به لام له فـكـرا عقلى تا مينه

هوه واجبه سه رى بو دانى روح دهر بينى بى خه يته به رپى

چون روزى ته بى به عقل و هه ركان نه جاتت بدا له گبرى توفان

به لام له كوردا هه م بیره نيه

ٲيتر نوسينى فائدهى چيه ؟

ٲه له هاور بيه كى دور وولات نوسراوه

گازين هبلا كم گازين هبلا كم وه كك ته برى زامار خلتانى خاكم

ببچ ته دم وه كك مار ته واو خه م ناكم

بى براو بى قهوم به ته نه او تا كم

مردم کاریه بی یارم نه موهو
 جهرگی لهت و کوت زاملرم نه موهو
 نه خوش و عاجز مه جزونم نه موهو
 له فراهاد به دتر مه جنونم نه موهو
 له زانم وه عدهی تاخر حیاته قطعی زبنده گی روی صر بساته
 ماخ یاران له کوین بوجی بی ده انگن
 بوناین بولام له ایت پی له انگن ۱؟
 هه ی داد ا هه ی بی داد کوانی یارانم؟
 سکوانی برا سکه ی جاری جارام؟
 وه تن ا کوا نه سیم هه تر نامیزه گت؟
 کوا خا کک و خاشاک هه نبر بیزه گت؟
 بی قوم و عشره ت به بی براخوم بی هاوده ردی دل بهت و به ناخوم
 « قانع » به کرده ی چهرخی چه پ کرده «
 چن هه زار وه کک تو هه ناسه سه رده ؟ ۱
 دوستی به نومید نه نتیجه ی به شیانیه
 دوستی به نومید روزی دوانه هه ویس نه کک به دل به مهر زمانه
 هه گهر بو نه ماع تو دوستی نه گی
 نه والله مه پکک تا بر روی خوت نه بهی ا
 دوستی به نومید سیبهری داره سه د جی نه گورری هه تا میواره
 چه پل هه مه یله به بهی هیوابی به دلیکی گهرم هه روه کک برای

به قزاجی دوست زورشادمان بیت

زهر روی تیکا ، زور پهریغان بیت

دوستی دوست دوسته به بی درو به

دوژمنی دوژمن خو دوستی توبه ا

مالیکیان من و ناشنا بیچیم له ناشنا چانر وه کک بر ایچیم

بو نه فی شخصی بوین به ناشنا

پشتی به کاز گرت هر وه ککو برا

من نومید به نه و نه و نومید به من

دوستمان کوهر نه کرد چه جایی دوژمن ا

ناخر هیوامان له په کک دهس نه گوت

بوین به زددی به کک وه کک ا گرونهوت

من جنیو به نه و نه و به من جنیو

شیشاینه به کتر هر وه کک جن و دیو

من نه ویم له دار نه و نه وی له بهرد

هر دو خه جالوت هر دو مان ره ننگه زهر د

ناخری و عاقبت کردمان به هاوار

هاتنه سه پرمات مه خلوفی بازار

هر کس عاقل بی قهت وه ها نا کا

بو دوستی وه ها لابر روی خوی نا با

(نه نیجهی خو هل کیفان په هیانیه)

سالی کابرا به که چه نما خمازی چاک

ژیرو له صرخو دهسو دده ساو پاک

لوله کونیکت بردای بوی

تهی کرد به تفهنگ و کک کارخانهی خوی

به چاوی خوم دیم له شاره زوربو

به لام به ژبری خوی زور مه غرور بو

چو بو سهردوکان به دوکانی دومی دومی سهده ساله پیرو پشت کومی

کاتی چاوی کهوت به (مشته) و (گازن)

(دهزگا) و (چهرمیله) و (پیکنه) و (پهروچن)

زور زور پی گنی بهم ته سبابانه تهی وت ته همیشه ته سبابی نانه ۱۲

دانیشت له جیگهی پیری کوماوه تاکی کلاشی هینا بهم لاوه

شفره کهی هل گرت بو برریامانی چون ایشی نه بو هیچ لی نه زانی

کاتی شفره کهی نایه سهه پهرو

په نیجهی خوی قرنان خوی کرد ره نجه رو

هرچی هولی داد هسی سه قهت بو سه نهانی خویشی له ده سی ده رچو

لهم تاخریبه دا ته و او که و ته سوال ته سور رایه وه له مال بو له و مال

(کاک)

کاک گشت بهشی ، بهشی خوابه بزانه سه نعمت به کک له به کک جیابه

نابی مه غرور بی به وه که تهی کهی

له دهس کاری خه لکک هر ته هته بدهی

همی بزانی که خوای هموان

هر به کک به جوری دنیای دامه زران

یه کی به شتیق یه کی به زبری یه کی به جوانی یه کی به پیری

خوای هم دنیا بهی هر واداناوه

به هم جوره هر واداناوه کوماره

﴿ لایه لایه دایکی کونه کک بو کونه کی کردوه ﴾

همی لایه لایه رروله لای لایه له کزی کوردان ده ننگم ده رنایه

رروله ی خورشه ویست جگهر گوشه گم

مه ره می زای به پرورشه گم

وه کک تو بهر وه رده ی داوینی منی

بیچوه شیره ککی خاوینی منی

منیش له باوش دایکی ترا بوم به شیری راستی به خبو کرابوم

من راست پارده ی باوو با پیرم فهرموده ی نه وان هر واه بیرم

بابوت به یان گم وه سیتی نه وان بو چه فایه به کک منیان پی گه یان ؟

منیان پی گه یان بو خزمه نی تو بو به خبو کردن بو زه جهتی تو

همی لایه لایه رروله لای لایه

ها الله لای لایه گشت کسو بوایه

رروله نه هم شیره شیری شیرانه شیره ی نعمه نی خاکی کوردانه

رروله پیشکه کت داری قه زوانه . نه می مه نده ی باخی بابانه

بهنی دهمرازمت خوری شهکی کال
 دابهشتهی کویستان چرا گای سهریال
 ناری خوار دنت کافی جه پرا نه چیهنت برنجی ده شق ملوانه
 هه لایه لایه رروله لای لایه
 خوزگه توی تفاق هه رگیز نه بوایی
 هیره راسته گم نه خوی به درو
 سهر سهری نه بی نه م گای رره نه به درو
 هه رگیز ناموست به پاره نه دهی
 ناول کوردی خوت ناوله نه گای
 کونه که من بویه تو به خبو نه گم
 رره نه بی داملویت له گال دا نه ده م
 نوش خزمه تکار بی بو گال و هوزت
 قهت قصور نه سکهی بو به رزی کوزت
 هه لایه لایه رروله لای لایه میله نی بی خبو رروله به لایه
 رروله خایهت بی به ناولو خاکت
 ده که نه جهل بگری داوین و جا کت
 توبه خبو ناکم بو خه و خوار دن
 یا وه که هیندی گس بو چاو حیز کردن
 کوررم نهت بیستوه مه شهورتر له گشت ؟
 سهر بو سهر برین نهک بو سهر زه نهت

دروله ههركاتی خوینت برژی به گوللهی دوزمن میبکت ییژی
 دره نجهم حالات شیرم نوشت بی کزی کوردسان فراموشت بی

ههی لایه لایه دروله لای لایه

گومهلی کوردان وه کک کاووبایه .

﴿ گورانی شیوهن ﴾

هام سهزان دهردی هام سهزان دهردی

سهر داوه له دل به کک گران دهردی

ماخ بو دلسوزی داخ بو هام فهردی

یا بهکی وه کک خوم هه ناسه سهردی

دهس کهینه مل به کک دانیدستن به ههم

تیکهل بکهین دهرد خهم له بانی خهم

من بوئه و شیوهن نهو بو من زاری

بدهین به سهردا به بی قسه راری

به رپا کت مجلس زا به له و رو رو

واوه یلا خهینه سه جراو کژو سکو

شمشال زهنا شل که به نجه له سه زهی

چوپی چه مهری مقامی وهی وهی

دهرویلش نو دیت بهرزو که دهفت

بگره که مهی دهف به هیزی گفت

لبده له مقام چه واشهی چه پ گرد

چه پ گهرد ده و ران صاحب مهره ی نهرد

تارچی تاموسکت بازبھی دل بی مقسامی بلی کدل خہجل بی
خوش خوانان بانگ کز ہل کہ نہ تار

فہوری مہولوی دانہی گہو ہر بار

نہ مورہی نالو کہ مانچھی گریبان دہول حہسرت عود الفغان

ہر بہ کک لہ بہ زمی ہر بہ کک لہ دہ نیگی

ہر بہ کک ہر واپی ہر بہ کک لہ دہ نیگی

سابدہ نہ بہ کک بہ زمی نہ تارہ ٹارامتان نہی صبح و ٹیوازہ

بہ شکم سا کن بی گرہی دہ رزم بیر ژبتورام جہرگی پرر خونم

سہرم لہ وسواس محنت آزاد بی قہلای مہینہ تم بہ کسہر بہر باد بی

سانی سہر بنیم وہ بانی سہرین بیردہم وہ کردارزہ مانہی بہرین

یادی گم لہ حال یاری دور وولات

دور کہ ونہی گہردون رہ ہندہی بسات

دہ ماخم بہ بای وہ تہن رونا کک بی

ٹاہنہی دہرون لہ خہفت پاک ک بی

{ ٹاخ بو تہ مہنی جوانی ا }

تافی جوانی تافی جوانی سہرمایہی نھاط تافی جوانی

ہزیزتر لہ ٹار چہ شہمی حہیوانی واسٹہی قانون رہ ہی انسانی

مہتاع مقبول پارچہی پرر قیمت

تاج سہر شاہان نپھانہی رہ حمت

تا توله لام بوی صاحب ره واج بوم

به دهم خوم نه بی قابل به تاج بوم

لازور و نهین دهستی له عیان بوم

زور خوشه ویستی هوزی شیخان بوم

بالا ریک و راست ههروه کو چنار

چا کک و پی کک و تو له سهه ر تا به خوار

چا و وه کو دور بین نه ژنو به ته کانت

هه ناسه ی نه رم راست ریک و ره وان

نه کوکهی دهرون نه هازه ی به لغه م

نه دهسته له رزی نه دیده ی پر رته م

نه و توی روز ، نه لرخانی شه و

نه سپه ی سهه رسنگک و، توی نیره کو

نه په نهجی ناووک نه کولنجی شان

نه بوله ی منال بوئیش و فرمان

نه قه بز مجلس نه جه پوکی زن نه فلجه ی تیکه نه لیک رزاندن

داخم نه وداخه قافی جوانی ا له ده سم ده رچوی قه درم نه زانی ا

نیسته گبروده ی مقامی پیرهم زه ده ی زه مانه ی به زم و زویرم

بی بو به ده وره ی به زمی یارانم سهه رده هه ی جه میع شه رمه سارانم

مه پدانی به زم کونجی مزگه و ته

اقبال راستم خه ده نگه ی جه و ته

باری نالمم موهنده لاره مه ولادی خویشم له من بیزاره
زه وئی هیرینم ته وای تاله کوپرو کورو کز حالم بهد حاله
ده پرز له زوخ په رده ی ماته م بی

له مه خرابتر گیروده ی خه م بی

دهر که مه یل یار بالا نه مامان سر وه و چپه ی زار شیرین که لامان
پر ربه له وه سواس بیم گوررخانه به تو چی تازه گوشه ی مه یخانه؟
له وه قرمه ی به زم یا وانت کوانی؟

ناوو شورده تی شارانت کوانی؟

مه ی مهر ا تو له چی میزه ری گران؟

مه ر فور پیوه تا ئاخو زه مان ا

وه ختی تو مهر بوی له باوه ش یار بوی

مه ر به رزو ماقول له عام و دیار بوی

میسته بو مه لهد خوت مه بیباکه ته رکی خرابه و چی دنیا که
مه ی چاو ا تو له چی سورمه که ی کوی نور؟

قه بزی خدای سوخته ی لقای نور

پر ربه له فرمیسک گهری نه دامت

بو بی توشه بی مه حرای قیامت

تازه ته ماشای یاران به تو چی؟

مه یرو ته ماشای شاران به تو چی ا ا

کوانی ته ماشای بالای نازداران؟

یا سه هر گولزار فه ملی به هاران؟

پهت بي لغات تيراندازيته وه كه منال دايم خاكه بازيتيه
 مهی دل ا بناه به بانگی بی شهرم نه لئه مانت بی بهزایه لای گهرم
 کوانی گفتو گوی قسهی ره نگینت

شعرو غزه لبات نکتیه شیرینت ؟

کوانی فهصاحت مجلس نه عیانت

دلسوزی و نه ری له گه ل هام فرددان ؟

مهی زوان ا هه د حه یف بو جه و هه ری تو ا

بو نه قلو به یانت و، که گه وهه ری تو ا

کلبی ده رگای خه زنه ی مه عنا بوی

چرای مه جلس و دورری به کتا بوی

مه بی به خورا که مه لو مور و مار .

یا مه بی به خاکه هه ر وه که نه وه ل جار

هسته بی هیزو بی نطق ماوی

وه که لال نیوه زوان خلیچک و خاوی

گه ردن تو بلور صاف بی گه رد بوی

به ده م خوم نه بی شه مامه ی زه رد بوی

بوچی چرچ ولوچ ووشک و پررباری

مکروهی نظر زه لیل و خواری ؟

« قانع » نه زانم دلت پررخه مه

هه تا زور بلیت هیشتا هه ر که مه

قانع و داره گور. گهی سهر گل تار بدهر

داره گوره گهی سهر گل تار بدهر

نشین گهی ریبوار هم سهر و نه و سهر

بالات مپی دار سهر سهر اوانه گهلات لاپه ردهی میژوی زه مانه

هازهی شالقت زاخاوه گهی دل

ریزی هیلانهی بولبول له سهر چل

بازگهی ته بیعی شنهی سیه رت

خالی روی گهر دون شکوفهی سهرت

چه پهن قزله و راستهت سهر کانه تهماشا گاهت گشت کوردسانه

هرچهن به دیدن داریکی جوانی

. به لام به واته ماوهی زه مانی

من سوینت مدهم به دیدهی یاران

به ینم نیگای ناز گوشهی ده واران

به قافی نه بروی رهشی سیوه نیگی

به پیچی زولنی وه که ماری جه نیگی

به نهجه ولاری نیسجه غزالان

به هاردهی پوبلهی نازک نه وهالان

راسم بی یزه کیت دیوه به چاو ؟

چیت دیوه له روی گیتی نانهواو ؟

به سهر ناله و دمرد دار هانه و مرام

وونی نهی « قانع ا » دمرون پرده زام

من توله تمام دهوری مادانم چه قوی دهس و په نجهی کوردانم
 گانی ماده کانت له ته ورو پاوه به لاهه یان کرد به روی دنیاهه
 هاتنه « اکباتان » که « همدانه »

کردیان به پیتهخت جیگهی شاهانه
 چون خویان کورد بوز ده ولاتی کوردان

له کوردسانا چاک دایان مهرزان
 مهوئل (دیوکس) پادشای کوردان

ره شیدو سهخی مەردی روی مهیدان
 زور چاک دای مهرزان ته ساسهی شاهی

بناغهی خویندن سوارهی سپاهی
 مالای داچهقان سپی و سهوزو سور

ته دره و شابهوه نزدیک تاله دور
 مهوسکی پارهی هینابه گابه له روی دنیا دا کردیان به مایه
 جیگه داری مهو (فره فرنیس) بو

و به رزی هوزی گوتنه هاتوچو
 له پاش مهو نوبه هاته (نهوخستر)

دانیتت له سهر تهخت شیری پرر هونر
 (ماشور) هی فوتان له کوردسانا

وه که شیر مهی نرکان له روی مهیدان
 منیهی یادگار شاهانی دهورم
 بهم سهر بالهوه پرر جهنلو جهورم

﴿ پینج خشته کی قانع لہ سر شعری مفتی نوتنجی پینجوین ﴾

من خولای تو کہ سم ئیشی ہم مو مردانہ بی

وہ کک گولی مہ جلس بہ چہ شنی نہر گسورہ یحا نہ بی

بیٹہ سر بازارری نوسین گفت و گوی پیاوانہ بی

ہا یہ شاعر ہم زہ مانہ یاری زلف و شانہ بی

یا سپامی قامہ نو گولزاری روی جانانہ بی

بیرو ہوشی شوعلہ دہ ربی ہر وہ کو نوری قامہ ہر

ہوزی ہستینی لہ خہ ولای دالہ سر ریگی خہ تہر

دہ ستہ تہ زنو دابیشی دل پوری شینو چہ ہر

ہر گہسی لای تہ دبی و شاعری پینیتہ سر

حہ یفہ تہ شماری خہ رافی یا قسہی تہ فسانہ بی

بو تہ دیبانت عارہ ترمی بہ ندو کوت و دارو گیر

ہر تہ بی نامادہ بی دایم لہ بو زنجیرو شیر

عہ بہ بامی قہوسی تہ بروو چاوی مہ ست برژانگی تیر

شاعری بی گہی بہ کوردی : یافی ؛ خاوهن ہوشو پیر

چون تہ بی ہوشیارو زانا ہونہری لہ زرانہ بی

کاکی شاعر ا بوژبانت پیرہ بہ زمی ہاتو چو

نی بکوشہ بہ لکوی بی تہ ریزی خہ لقی زوبہ زو

لابہ نہ فسو تارہ زو دہ ربینہ بوخوت تارو

ہر تہ دبی خوی لہ سر خال و خہ تو تہ گر مجہ بو

من لہ حق داوا تہ ہم خرابی برری با ہر نہ بی

خامه‌وی سه‌پی زه‌مان دهرخهم له کم ههر تابه زور
 ههر بلیم هم سور و جوانه نهو سپی نهو شینو بور
 ههر ووتومه و ههر نه‌ایم فکری دلی پرر شه‌وقو شور
 نف له چاوی خوبه سه‌ندو خوژپینو مفته خور
 ناحه‌زی خزم و برابی و نوگه‌ری بی‌گانه بی
 قهت نه‌لی داخی گرانم حالی گه‌نجیم چو له دهس
 تازه پیرو داوه شاووم نا گه‌مه هاوشانی ککس
 سه‌یبه بو خوت حورر نه‌بی خوت گه‌ی به‌ته‌یری ناو قه‌فهس
 پیاو گه‌سیکه بوژبان و جیفه تا‌ئاخر نه‌فهس
 نوگه‌ری شیخ و خولامی به‌گک له‌رو‌ئاغانه‌بی
 پیاو نه‌بی قهت کول نه‌دا ههر گیز له‌سه‌ره‌ولو ته‌لاش
 « قانع » و رازی به‌به‌ش بی چه‌که‌بی باخو کلاش
 چه‌نده خوشه‌ژینی هورری دهس به‌کارودهم هه‌راش
 عزه‌تی نه‌فسی وه‌ها به‌رزو‌قه‌وی بی بو مم‌اش
 چاوه‌رروانی باخه‌لو دهستی وه‌زپرو شانه‌بی
 خانی مه‌ردانه بخو اقرار نه‌گم حاتم ککه‌توی
 بو‌ه‌وانته‌تی مه‌کوشه‌نهو زه‌مانه‌هاتو روی
 تلابه‌توی هه‌لده براگم نانی منت قهت نه‌خوی
 خوشه‌ویستی خوابه‌هه‌رکس فاجو شاون ده‌جتی‌خوی
 نوشی زه‌جت کات و لاکس مل کچو رسوانه‌بی

دسته دسته دین له دوی هر وه کو مانگا به کل
 هر وه کو بو پاشه خونی گورگه نه چن رهوی و چه نه
 بان به پان کوردی ته لیم خالی له گهت ره منزه مه تهل
 من له حق داوا ته کم بیری نه ژی پیاوی ته مهل
 گهر وه کو هاوردی به کارو زیره کو لازانه بی
 عاده تی دنیا وه هایه هر له عسری آماده ما
 پیاوی دانا گیره خواهه دایم له گبژی مانه ما
 قهت نه بو عاقل بژی روزی به دل له عالمه
 نیگه بیستو هره نه نالینی له زیر باری خه ما
 بی مهراقی بو که سیکه سر سهری و دیوانه بی
 « قانما » له هره سره دا هر چی نه لی باسی سره
 هره هره زار شاعر له تو چا کتر له گیتی نو کهره
 بهینی بین الله کلامی « مفتی » شه هره شه گهره
 « مفتی ۱ » هر چه ند تو که هونه ر نیتوناوت هونه ره
 تاوه کو سردن زیات زینی افسانانه بی
 (چی له خاکدایه ؟)

برای نیتانی نو خوبنده واری

هو پاس بو بهزدان زرننگه و هنر هبیری

هم خاکه ، که توی هینا به سکا به

هم خاکه بو تو بو بهده سکا به

هم خاک بیشکوی قاره مانانه هم خاک پهردهی شهر بارانه
 هم خاک لاشهی لوی خوین گهرمه
 هم خاک نه ندام کچی پرر شهرمه
 نه رگس و شهو بو وه نه وشه و شه سپهر
 په لاسکی کچانه له خاک دپته دهر
 میوهی سهر زهوی بویه شیرینه شیرینی نکتهی وتار ره نگینه
 سپی چناران وا بهرزو چاکن
 نمونهی بالای گهنجی زهر خاکن
 راضی سهر وه کان پیت بلیم چونن ؟
 طبیعی مه وزونی شاعری سکونن
 مه و گولاه سوره به سهر یاهوه شه لاری به دم بای شه مالهوه
 مه وه سهر گونای نیمچه غزاله یالیموی وینهی دو لیموی کاله
 ههر داریک میسته که زور بهرداره
 بزانه لاشهی پیای هوشباره
 یا خو مه و ماره که زهر اویسه شینه ، یا ره شه ، بوره ، ملویه
 مه وانا لاشهی حرامزادانن بیگانه پهرست زولی نیشتمانن
 یا خو دررتسه ماده میزاد خور
 هیرو ، وورچو ، گورگ که هم تابه زور
 مه واه بهی خه لقبان خواردوه
 مهر به بهی خوری رابلن براردوه

حایفه لهم دهوره بو نازو نعمت ا

بو دهورهی دوهم خوت بخته بته زه سمعت

« پینج خفته کی (قانع) له سهر شعری مهلا (احمد) کوردی

مرحومی قاضی پنجوبین که ناوی زه وقیه و ئیسته امامی مزگهونی قاضیه

له پینجوبین »

سهیری هم خولیا به کن شاعر که کوته زه مزه مه

ژینی چه شنی ژینی گور که گاهی تیر گا زه مزه مه

خوی له شا زیاتر هه زانی که رچی دایم پرر خه مه

تهوسیهی هه هونهری بو هوزی ئیسته هه رده مه

خوی له گهل هونراوی بهک بی یانیه زور زور که مه

ناوی سهیری حالتهی که پیاوی خاوهن نعمته

روژی بروانه له حالی ئیغو و سکاری زله ته

کرده وهی پیهان هه دا رفتاری بهک بهک زه سمعه ته

کاتی دینه سهر قهلام « فو لتیر » له لای بی قیمه ته

سکرده وهیشی بو برا کانی به چه شنی هه رقه مه

کاک شاعر ا تو سهری خوت ایم مه پیره سهر مه ساف

همره کانت زور جوانه و کرده وهت پوچ و خلاف

هورره سوار یکی له ده شتی هوشه و لاف و گزاف

یا مهلی یا وا به یاخو جار به جناری اعتراف

فهرمو هه منیعی موسته حقم بو هجوی گه ام زه مه

گلهی شاعر چهنی بوقه خوی تهواوی کیف له کا
 کهوته ناو بهحری خهبال و چهنده شاتهو زینف له کا
 گاهی بو هندی بهرانی چند گه دا تهعرف له کا
 وهك حه کیم له نوامی دهرمازو دهوا تهوسیف له کا
 بو نه جانی خهاق و خویشی وهرهه می بی مارهه مه

خوی له کولانا له ژنی نهفسی له خاته له آسمان
 گوی له شعری ناگرن ههر خو به خو دیته به یاز
 خوی به چاکتر دا له نی و پهست تر له گشت له هلی زه مان
 کرده وهی خوی بیده پیش چاوی تهواو لی دیته زوان
 وهی چهغه داره ! چه خوین مژاوهی په نا به خوا له مه !

وهسبه بکت بو له کم شیرین تری شه هدهو شه گهر
 هده ده خیل له هم وهسبه ته م بگره له گوی له ی پرر هونه ر
 جاری واز بینه له تانه و عه بی هوزی قورر به سهر
 کاکه تو نه نست له گبژی خود په سه ندی بینه دهر
 جا به دهس بگره دهسی بیژه به دم لاده له مه

خوت له دیوانی خوا دا بو چ له کی واره نجه ررو ؟
 عه بی هوزت بو له خه پته به رده می دل پرر له سو
 من له زانم جی له کونجی دلته دایه بی درو
 گهر له تو راستت له وی به خوا له وهی فهرمونه خو
 بو بژی ، یا لاله رین و خونیشان دا نه له مه

بسی جودی حاتم لاکن نهوار ٲینکار ٲه کم

یانی پروانه که نطق و فلسفه اظهار ٲه کم

« قائما » بهم حاله ته دهورانی خوم اصرار ٲه کم

که ریان زهوفی ٲه توش ٲه روای بهی اقرار ٲه کم

جون به خوم بوختان ٲه کم ٲه سرو که موده ی عالمه

چیر مامهی نیرگه له کیش ٲه کم

سوررامه وه خوارو زور

ریم که ونه دی به کک شهش مال

ٲه نندی نزم و ، ٲه نندی قنج

نیرگه له به کک ٲه کیشی

ناوسینگی بوزو کواکن

ٲیربوه و لی قه و ماوه

تیکه له بن وه کک لافو

جامانه کونی درراو

ٲینه لی ، بو ، بو ، به خال

دهمی جهشنی دهمی بوق

شوررو بوبو ، سه ره و خوار

ٲی ، ٲی خاوس بی ٲیللو

ٲه کوکی بوی بی و جان

ٲه ی خوران ریسی بوزی

چیه که نوی لهم ٲالو ؟

روزی چومه شاره زور

ٲه لا و ٲه ولا وه کک منال

سیانیاں خانو سیانیاں زنج

ورده وه بوم دهرویشی

شررو شیتال و چله کن

دان له ده میا ، نه ماوه

چلمی لونی و ، ٲاوی چاو

نوسکه سه ری ٲالوزاو

دورپی چادر ٲینه ی شمال

چاوانی ٲرر ، له ، ٲیپوق

جرچی ملی وه کک ده وار

ٲه تین تالی گوشی خاو

مزی ٲه دا له قلبان

جار به جار خوی ٲه دوزی

وونم مه رحبا خالو

هـاوار بوژنان هـ

برآي هاوزمان ، تو نازاني كيم ؟ ما هر كسي هم گوي راگره ليم
 هر چي نامناسي ، تو برآي چا كبه ده رهق به نافرته نه واو دلپا كبه
 نافرته شهريكي خيزاني توبه نافرته خهم خوري ميواني توبه
 هاورپي ژهر ليه وهاورپي ناومالن شهريكي مالو شهريك منالن
 هر تو خراب بي هر كاني لي ده ي ياخو جنيوي ناهقي پي ده ي
 نه و نه مجبوره و نه و له په ناته به غيراز گريان چي ده نهلته ؟
 زور زور ليت زيز بي بروا له ولات
 له پاش دوسي روز ديته وه بولات
 بوسي زن ديني بو سر جيگهي نه و ؟
 نه و بو شو ناگه به وه عده ي بهك شه و ؟
 معلوم پياوي تر بچيته پالي دم بيا بولاي رومته و خالي
 نه و ميش و داخه له جهركي توبه
 بو جهركي نه و يش هر وا به هوبه
 كه نه ده نيك ناكا وازي لي بينه
 له سر خوررايي دلي مه شكينه
 نه و كورره چاكو نه و كچه جوانه
 تو ليت معلوم بي مين هر دوتانه
 نه خوش بگوي نه و بوي نه خوشه
 خوا نه خواست نري نه و بوي به روشه

هر وهك خزمه تكار خزمه تكارته

له عهده بد زياتر بهرده بارتنه

هر چي نو بليت لهو هر وا نه كا

به شوين نه مرنا خيرا را نه كا

بي بهشي مهك له رابواردن

با وهك بهك بژين تاروژي مردن

نكا نه كين چاروشی بكن له بازه

هه له بهك

بهرگی سی پدم له دیوانی

قانع

چوار باخی پینجوین

به شوین هم بهنده داده ره چي چاره رری بكن

بہرگی سی یدم لہ دیوانی

قانع

چوار باخی پینجورین

بہ شوین ہم بہ ندها ده رتہ چی جاوہری بکن